8554 A 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I grupa. Cena 200 lir Leto XXXIV. Št. 45 (9957) TRST, četrtek, 23. februarja 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

VLADNA KRIZA SE ČEDALJE BOLJ ZAPLETA

KD PONOVNO ZAOSTRUJE SVOJA STALIŠČA DANES ODGOVOR KOMUNISTIČNEGA VODSTVA

Parlamentarne skupine in vodstvo KD se bodo sestali šele prihodnji teden
Zagoneten Morov članek za milanski dnevnik - Craxijevo svarilo

RIM — Kdo je sploh rekel, da je za izvolitev vlade potrebno, da vse stranke podpišejo dokument z zaupnico? Verjetno bi zadostovalo, da bi zaupnico predlagala in podpisala KD, druge stranke pa naj na lastno pest glasujejo za vlado. Novo formulo, s katero bi se izognili oblikovanju vladne večine, kakršno zahtevajo štiri od šestih strank julijskega sporazuma, je proglasil Bodrato, eden izmed najtesnejših Zaccaginijevih svetovalcev. Tudi sporazum, ki naj bi ga vlada uresničila, bi lahko bil omejen, kot julijski, čeprav KD sedaj postavlja ostalim strankam tri pogoje, katerim se ne misli odpovedati: nič več govora o sindikatu policije, prosto pot novim ukrepom za zaščito javnega reda (torej tudi možnost, da bi policija lahko streljala na demonstrante, ki nudijo odpor), nobenih pogojev za industrijsko preusmerjanje, niti tistih, ki zadevajo zaposlovanje.

Da bo vsem jasneje. KD je z včerajšnjim dnem prešla v nekam čudno protiofenzivo. Do včeraj so vse stranke zahtevale, naj se izreče in popusti ter sprejme oblikovanje vladne večine s komunisti, če hoče sama vladati do konca leta. Sedaj pa naenkrat KD pravi drugim strankam, da jim dovoli, da glasujejo za vlado, vendar morajo za to plačati ustrezno ceno.

Prvi je na to tezo reagiral socialistični tajnik Craxi: «KD mora vedeti, da bo morala popustiti pri programskih zadevah, če hoče imeti zaupnico za vlado, v kateri ni drugih strank. Narobe pa sploh ni mogoče. Sicer pa si PSI pridržuje pravico, da izreče končno oceno.»

Komunisti uradno niso reagirali na zadnja stališča KD, ki jih — med drugim — spremlja novo zavlačevanje celotne krize, vendar se danes sestane vodstvo KPI, ki bo razpravljalo o tem, kako napredujejo pogajanja za sestavo vladnega programa. Verjetno je, da bo vodstvo KPI z ustrezno ostrino posvarilo demokrišstjane, naj ne napenjajo loka, ker je potrpežljivosti nekoč tudi konec.

Zakaj se je KD opredelila za tako politiko? Včeraj dopoldne se je sestal «krizni štab» KD, se pravi strankina delegacija, ki se pogaja z drugimi strankami. Seje se je udeležil tudi Andreotti in je trajala štiri ure. Ko so demokrščanski veljaki zapuščali sejno dvorano niso časnikarjem dajali izjav. Oglasil se je samo Gaspari, ki je dejal, da je «kriza sedaj na pol poti». Traja pa že celih pet tednov!

Na sestanku «kriznega štaba» so najprej sklenili, da se bodo vodilni organi stranke sestali šele prihodnji teden. V ponedeljek se zbereta na skupnem zasedanju parlamentarni skupini, v torek ali celo v sredo pa vodstvo KD. «Teden premisleka», za katerega je prosil Moro, bo torej dolg vsaj dvakrat toliko.

Očitno pa so si demokrščanski voditelji izmenjali mnenja tudi glede pogajanj za sestavo vladnega programa in se dogovorili, da bo morala levica, predvsem KPI plačati ceno «programskega značaja», če hoče priti v vladno večino. Zanimiva je prispodoba, ki jo daje samozadovoljni Moro v članku za milanski «Il Giorno», ko pravi, da «so socialisti prišli v levosredinsko večino na račun razkola stranke» in dodaja, da «bodo tudi komunisti imeli svoje težave».

Morove izjave, ki težijo predvsem k strnjenosti KD (v članku spet omenja funkcijo KD kot «jezu pred komunistično vodilno vlogo») in opozarja, da je pri sporazumevanju potrebno spoštovanje do «identitete» vsake izmed stran, toda «še posebej mora biti pri srcu korist KD».

Od samega začetka krize so bili vsi mnenja, da edini Moro lahko prepriča najbolj razborite struje KD, naj sprejmejo sodelovanje v vladni večini s komunisti. Mnogi še danes upajo, da bo Moru to uspelo na ponedeljkovem zasedanju parlamentarnih skupin in zato tolmačijo članek v milanskem dnevniku kot «mežikanje» desnici, češ «ne bojte se».

Pogajanja za sestavo programa se vsekakor nadaljujejo, čeprav vsi čakajo na sobotno srečanje s sindikati. Signorile (PSI) in Di Giulio (KPI) sta zmerno optimista, medtem ko je republikanec Giorgio La Malfa očitno nezadovoljen. Di Giulio pravi, da je sporazum možen, vendar je Andreottijeva dolžnost, da pripravi sintezo.

Toda glavno vprašanje ostaja vendar politično. Paolo Vittorelli je za današnji «Avanti!» napisal uvodnik, v katerem pravi, da je Morov poziv desnici KD, naj ne razbija stranke koristen, vendar plačuje za to ceno s stavkom, da «KD ne bo nikakor popustila, niti glede programa, niti glede formule». Teden razmišljanju se torej izteka ob zaostrovanju stališč KD, ki obuja spomine po levem centru. «Mi ne zahtevamo, naj KD skloni glavo, saj ji ne predlagamo vsiljenih političnih zavezništev, pač pa parlamentarno večino za premostitev kriznega obdobja. Na našo skupno (levosredinsko) preteklost pa položimo spoštljiv, a težak kamen».

MINO FUCILLO

MILAN — Ugrabitelji so sinoči izpustili 23-letnega Giovannija Bellolija iz Inveruna. Njegov oče je industrijec. Januarja je namestnik državnega pravdnika Pomarici zadnji trenutek preprečil žrtvinim svojcem izplačilo odkupnine v višini 800 milijonov lir.

KLJUB PROTESTOM SINDIKATOV IN DEMOKRATIČNIH SIL

Minister za pošte blokiral investicijske načrte RAI

V nevarnosti pravočasna uresničitev tretje mreže - 2. marca stavka uslužbencev RAI

RIM — Dvanajst tisoč uslužbencev radiotelevizijske ustanove bo stavkalo v četrtek, 2. marca, da bi protestiralo zaradi zadržanja ministra za pošte Vittorina Colomba, kateremu očita, da je blokiral triletni investicijski načrt RAI in s tem v bistvu zadal hud udarec samí reformi radiotelevizijske službe. Stavko je proglasilo vsedržavno tajništvo sindikata delavcev sektorja prireditev, po seji, na kateri so proučili položaj, potem ko je generalni ravnatelj ministrstva za pošte s pismom 16. februarja v bistvu blokiral odobritev investicijskega načrta RAI za obdobje 1978-1980. To dejstvo — pravi sindikalno poročilo — se povezuje z vrsto dejanj ministra Vittorina Colomba, ki jasno predpostavljajo interese zasebnih skupin pred javno službo. To početje, menijo sindikati, ponovno odpira politično vprašanje odnosov med parlamentarno nadzorno komisijo, ministrstvom za pošto in RAI.

Po ugotovitvi, da še niso zakonsko uredili vprašanja zasebnih radijskih in televizijskih postaj, kljub temu da je bilo to vprašanje vključeno v programski sporazum iz julija lanskega leta med strankami ustavnega loka, sindikati opozarjajo, da bo zamrznjenje investicijskih načrtov onemogočilo prenovitev sedanjih struktur ter bo pomenilo hud udarec za uresničitev najvažnejših točk reforme, kot so decentralizacija, tretja mreža, preustroj podjetja ter reorganizacija dela.

Končno sindikat uslužbencev RAI poziva upravni svet radiotelevizijske ustanove, naj se izreče o tej hudi epizodi, ter napoveduje, da bo predlagal vsedržavnim tajništvom sindikalne federacije, naj vprašanje RAI vključi v dnevni red pogovorov s predsednikom Andreottijem in s političnimi silami.

Zelo oster protest je objavil tudi predsednik deželnega odbora za radiotelevizijsko službo Emilije - Romagne Roberto Finzi, ki je obtožil ministra Colomba, da izziva demokratične sile ter nadaljuje svoj napad proti javni televizijski službi v korist dobro znanih oligopolskih sil. (tm)

POLICIJA JE VDRLA V MILANSKI KROŽEK «MACCONDO»

Trinajst ljudi v zaporu zaradi razpečevanja mamil

Med srednješolsko mladino so delili reklamne letake, ki so bili obenem vstopnice za krožek in kuponi za brezplačno dozo hašiša

MILAN — Alternativne kulture in zabave, kot so jo pojmovali v zasebnem levičarskem milanskem krožku «Alternativo Maccondo», je zaenkrat konec. Včeraj ponoči je v krožek, čuden stvor na pol plesišče in na pol štacuna z razno šaro, v kateri so skupno z «relikvijami» 1968, leta razprodajali tudi mamila, vdrla policija, ki je zaplenila manjšo količino mamil in aretirala 13 ljudi zaradi kršitve zakona o drogi.

Policijska akcija spada v sklop boja proti razpečevanju in širjenju mamil zlasti med srednješolsko mladino. Povod za poseg so bili namreč reklamni letaki, ki so jih lastniki krožka delili med študenti in na katerih je jasno pisalo, da je letak, ki je imel obliko tramvajske vozovnice, vstopnica in obenem kupon za dozo hašiša. Kaže, da se je tovrstna reklamna kampanja obrestovala, saj so agenti v lokalu zaplenili nad pol milijona letakov.

Ko je policija z okrog šestdesetimi možmi posebnega oddelka za boj proti narkomaniji obkolila «Maccondo», je bilo v zabavišču okrog 500 oseb, po večini srednješolcev, ki so se predajali opoju glasbe in tudi droge. Prihod agentov je povzročil znatno zmedo in sprva je bila napetost skorajda otipljiva. Popustila je le po pomirjevalnem posegu lastnikov lokala, ki so s treznimi in umirjenimi besedami omogočili agentom preiskavo, obenem pa prepričali dober del mladih gostov, naj se mirno vrnejo domov. Policija je v zabavišču zaplenila okrog 150 gramov hašiša, gram heroina, dva grama opija, šest hašiševih pip in šest brizgaln, poleg seveda izdatne količine reklamnih letakov.

Od aretiranih, ki so obtoženi kršitve zakona o mamilih, navajanja mladih k narkomaniji in reklamiranja drog, sta najbolj znana 38-letni Italo Saugo in 36-letni Mauro Rostagno. Oba sta politično zrasla v Tridentu v letih, ko je bilo študentovsko oporečniško gibanje na višku. Njuni življenjski poti sta se potlej ločili. Rostagno se je uveljavil kot eden najvidnejših voditeljev skrajno levičarskega gibanja «Lotta continua»; Saugo, čigar politična preteklost ni kristalno čista, je bil najprej osumljen sodelovanja s fašisti v Vicenzi, nato pa je bil vpleten v preiskavo o rovarjenju rdečih brigad.

Ko sta se spet sešla, sta se posvetila organizaciji alternativne zabave (očitno se jima je po doživetih neuspehih alternativna politika priskutila in skupno z nekaterimi somišljeniki ustanovila lokal «Maccondo», čudno zmes štacune, bara, plesišča in gledališča, kjer so mladim gostom nudili res vsakovrstno hrano, tudi drogo. Z relikvijami 1968, leta in oporečniškega študentovskega gibanja sta razprodala še lastne ideale in se iz pridigarjev revolucije prelevila v trgovca s smrtjo. (Trditev ni pretirana: samo lani je v Italiji umrlo 38 narkomanov).

Da ne bo nesporazumov: «Macconda» in tistih, ki so ga vodili, ne kaže istovetiti s poklicnimi razpečevalci mamil, ker to niso bili in niso; ravnali so po miselnosti, ki je v levih radikalnih krogih dokaj razširjena, da tako imenovana «lahka» ali «mehka» mamila ne škodijo, ali so vsaj manj škodljiva kot tobak, kava in druge legalne droge. Nedopustno pa je dejstvo, da so z lahkomiselno reklamno kampanjo navajali mlade k uživanju mamil in jih zvabljali v lokal z mitom brezplačne droge. Poklicni razpečevalci imajo med mladimi že dovolj razpredeno mrežo, zato res ni treba, da jim tudi psevdolevičarji in propagandisti alternativne zabave pomagajo, pa čeprav nehote, pri nastavljanju vabe. (vt)

Italijanski sindikati obsojajo protidelavsko nasilje v Iranu

RIM — Enotna sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL je izrazila odločno obsodbo ob pokolih delavcev in študentov, do katerih prihaja v Iranu, kjer je prav zadnje dni prišlo do hudih neredov, ko so vojska, redna policija in zloglasna šahova tajna policija zelo ostro nastopile proti manifestantom, ki so protestirali proti umoru 70 delavcev med protestno demonstracijo, ki je bila pred 40 dnevi.

Enotna federacija je poslala iranskemu veleposlaništvu v Rimu brzojavko, v kateri izraža ogorčenje italijanskega delavskega razreda ob kršitvi človekovih, sindikalnih in državljanskih pravic v Iranu.

Iranski časopisi medtem poročajo, da je policija po neredih, do katerih je prišlo 18. februarja aretirala kar 450 oseb. Istočasno naj omenimo, da je devet delavcev padlo kot žrtev policijskega nasilja, 125 pa je bilo ranjenih.

PRED SOBOTNIM SREČANJEM Z ANDREOTTIJEM

Sindikalne pripombe k vladnemu programu

Marianetti (CGIL) odgovarja Carliju

RIM — Včeraj se je sestalo tajništvo federacije CGIL-CISL-UIL, da bi pripravilo oceno osnutka Andreottijevega vladnega sporazuma. Že v torek so sestavili dokument, ki ob posameznih postavkah vladnega programskega osnutka navaja vse pripombe in ocene sindikalnih organizacij. Danes pa naj bi ožja skupina dokončno sestavila predloge s smernicami včerajšnjega sestanka, ki jih bodo takoj poslali predsedniku vlade, da se z njimi seznani pred sobotnim sestankom s sindikati v palači Chigi.

Sindikati poudarjajo, da če se ne bo do sobote spremenilo vladno zadržanje do predlogov sindikata, bo ocena ostala negativna, z vsemi posledicami, ki jih predstavlja tako zadržanje.

V glavnem so negativno stališče do Andreottijevih predlogov sprejeli že v petek na sestanku sindikalnega tajništva CGIL - CISL - UIL, saj je osnutek v nasprotju s predlogi vsedržavne skupščine sindikalnih delegatov. Delavstvo se ne more odreči svojim osnovnim zahtevam po spremembi gospodarske politike, ki naj zagotovi polno zaposlitev, razvoj Juga in preosnovo proizvodnje. Treba je rešiti vse politične zapreke na poti gospodarskega načrtovanja, ki ga predlagajo sindikalne organizacije, obenem delavstvo zahteva uresničitev take politike, ki bi prenesla dosedanjo individualno prošnjo na kolektivno in na naložbe v okviru boja proti zapravljanju in nesmotrnemu izkoriščanju dobrin. Vsekakor mora sindikat pri vsem tem imeti možnost usklajevanja svojega boja za dosego pogodbenih izboljšav. Po mnenju sindikatov pa je osnovni pogoj za dosego teh ciljev bistvena sprememba v načinu vladanja. Vsega tega pa po mnenju sindikatov ne vsebuje Andreottijev osnutek vladnega programa.

Sodobni sestanek pa ne bo sprožil nobenih hujših zapletov, saj bo predvsem informativne narave. Andreotti bo generalnim in konfederalnim tajnikom treh sindikalnih organizacij poročal o političnih pogovorih, sindikalni predstavniki pa mu bodo obrazložili svoje kritike k vladnemu programu.

Namestnik generalnega tajnika CGIL Marianetti pa je včeraj odgovoril na kritike predsednika zveze industrijcev Guida Carlija Andreottijevemu osnutku vladnega programa. «Ne smemo dopustiti, da se ob gospodarskem vzponu govori samo, kaj bi moral narediti sindikat in kakšno zadržanje naj imajo delavci.» Do sedaj je delavstvo moralo samo prenašati posledice razvoja takega kot je bil, skrajni čas je, da se to spremeni. Predsednik industrijcev je zahteval popolno svobodo podjetij, ki je po njegovem neobhodno potrebna v tržnem gospodarstvu. Marianetti pa je ob tem spomnil, da je treba tudi upoštevati, da tržišče ne zmore več zagotoviti razvoja zaposlitve, ne pravega odnosa med ponudbo in povpraševanjem po delu. Prav tako je treba upoštevati, da so bila podjetja do sedaj deležna podpor in finančnih olajšav. Vse to je treba po mnenju Marianettija nadomestiti z načrtovanjem, ki bo upoštevalo prednostne kriterije in bo spremenilo industrijsko proizvodnjo. Vse to bo omogočilo podjetjem, sindi-

---

RIM — Odslej bodo morali poravnniki poštnih uslug v brzojavkah operirati z besedami z največ deset črk, sicer bodo za daljšo besedo plačali toliko kolikor denarja bi odšteli za dve besedi. Doslej je najdaljša beseda lahko vsebovala do 15 črk.

PALERMO — V trikotu med Rtom Raisi, otokom Ustico in Rtom Zafferano je strmoglavilo dvomotorno letalo «lear jet 35», ki je last podjetja «Maniglia» (avtocestna in gradbena dela). Na krovu so bili piloti Antonio Marchesi, Ernesto Carcano in Giuseppe Cajozzo. Razbitin še niso našli.

ZARADI KRVAVEGA SPOPADA NA LETALIŠČU V LARNAKI

Prekinitev diplomatskih odnosov med ciprsko in egiptovsko vlado

Slovesen pogreb 15 ubitih komandosov - Namestnik državnega tajnika ZDA prispel v Kairo z «novimi izraelskimi mirovnimi predlogi»

KAIRO — Neposredno po pogrebu 15 egiptovskih komandosov, ki so bili ubiti na letališču v Larnaki pri ponesrečenem poskusu napada na DC-8, v katerem so bili talci obeh Palestincev, je egiptovski podtajnik za zunanje zadeve Butros Gali poklical ciprskega veleposlanika v Egiptu in mu sporočil, da je predsednik Sadat sklenil prekiniti diplomatske odnose z Nikozijo. To je bilo pričakovati tudi po govoru, ki ga je Sadat imel po pogrebu 15 «junakov in žrtev», kot že uradno imenujejo vojake, ki so umrli na Cipru in v katerem je dejal, da ne priznava več ciprskega predsednika Kiprianuja.

Sadatova verzija je znana: Ciprčani so bili obveščeni, da bodo Egipčani poslali svoje komandose, ki bi sicer morali stopiti v akcijo že na letališču v Džibutiju, četudi pa ne bi bili obveščeni, ne bi smeli ravnati tako, kot so ravnali tudi ob upoštevanju podpore, ki jo je Egipt vedno nudil ciprski stvari, je rekel Sadat. S dat je tudi ostro obsodil Palestince, ki jih je Egipt vedno podpiral, medtem ko se pripadniki palestinskega ljudstva prodajajo in rovarijo proti Egipčanom. V nadaljevanju svojega govora je egiptovski predsednik poudaril, da bo Egipt vedno ostal ključni kamen bližnjevzhodnega problema in da ciprski dogodek ne bo vplival na potek pogajanj z Izraelom.

Do prekinitve odnosov med Egiptom in Ciprom je prišlo kljub poskusu posredovanja Grčije. Predsednik Karamanlis je namreč pozval Sadata naj upošteva tradicionalno prijateljstvo med arabskim in grškim svetom, vendar to kot kaže, ni zaleglo, čeprav je grška vlada v prvem trenutku govorila o «uspehu diplomatske pobude predsednika Karamanlisa».

V vzdušju žalovanja in napetosti je prispel v Egipt namestnik ameriškega državnega tajnika Atherton, ki prinaša predsedniku Sadatu «konkretne predloge» izraelskega premiera Begina. Kateri bi lahko bili ti konkretni predlogi ni jasno, vendar v krogih političnih opazovalcev v Kairu prevladuje dokaj skeptično vzdušje. Atherton se je med svojim bivanjem v Izraelu sestal tako s predsednikom vlade Beginom, kot z zunanjim ministrom Dajanom. Njuno stališče se, vsaj po zadnjih izjavah sodeč, ni spremenilo in je torej zelo težko domnevati, da bi Atherton prinesel nove predloge.

Stališče Izraelcev je znano že od vsega začetka Sadatove mirovne pobude in temelji v glavnem na nepopustljivosti glede dveh temeljnih točk načelne izjave, na podlagi katere bi potem potekala pogajanja. Egipt zahteva naj deklaracija izrecno omenja, da se Izrael mora umakniti z vseh zasedenih ozemelj vključno Cisjordanije, medtem ko Begin poudarja, da je cisjordanskim Arabcem pripravljen zagotoviti neko vrsto upravne avtonomije, vendar pod izraelskim vojaškim nadzorstvom. Kar zadeva Sinajski polotok pa Izraelci pristajajo na umik, hoteli pa bi tudi tam obdržati nadzorstvo. To stališče se je po ameriškem sklepu, da prodajo nad 100 vojnih letal Egiptu in Saudski Arabiji, nekoliko zaostrilo, kaže pa, da bodo na tem področju Izraelci le popustili. (if)

Stavka kovinarjev državnih podjetij

Nad 400 tisoč kovinarjev industrijskih podjetij z državno soudeležbo je včeraj stavkalo po vsej državi. Stavkali so tudi delavci večjih kovinarskih obratov v Trstu. Na sliki sprevod kovinarjev po tržaških ulicah. Poročilo na drugi strani

PREDSEDNIK JUGOSLOVANSKE ZVEZNE SKUPŠČINE PODPISAL ODLOK

Razpisane volitve delegatov v zvezni zbor in zbor republik

Prve bodo od 12. do 21. aprila, druge pa 10. maja

BEOGRAD — Predsednik skupščine SFRJ Kiro Gligorov je včeraj razpisal volitve za delegate v zvezni zbor in zbor republik in pokrajih jugoslovanske skupščine. V letošnjem družbenopolitičnem življenju Jugoslavije so namreč poleg partijskih kongresov na zvezni ravni in v republikah izjemno pomembna sestavina tudi volitve v vseh okoljih — od jugoslovanske do občinskih skupščin in drugih samoupravnih teles. Volitve delegatov za zvezni zbor (v njem je po 30 delegatov samoupravnih organizacij in skupnosti in družbenopolitičnih organizacij iz vsake republike in po 20 delegatov iz vsake od obeh pokrajih) bodo potekale v vseh občinskih skupščinah po državi od 12. do 21. aprila, medtem ko bodo delegate za zbor republik in pokrajin (po 12 iz vsake republike in po 8 iz vsake od obeh pokrajin) volile republiške oziroma pokrajinske skupščine 10. maja letos.

PEKING — Predsednik kitajske komunistične partije in vlade Hua Kuo-feng je včeraj sprejel podpredsednika zveznega izvršnega sveta dr. Berislava Šeferja, ki vodi jugoslovansko vladno delegacijo na obisku na Kitajskem.

Kakor poroča Tanjug, sta državnika na srečanju, ki je trajalo uro in pol, največ pozornosti namenila potem za napredek jugoslovansko-kitajskega gospodarskega sodelovanja.

Na KEVS že razpravljajo o prihodnjem sestanku

BEOGRAD — Diplomati iz 35 držav Evrope in Severne Amerike so na včerajšnji plenarni seji beograjskega sestanka največ pozornosti namenili nadaljevanju evropske konference o varnosti in sodelovanju. Kontinuiteta KEVS je sicer na beograjskem sestanku ena od redkih tem, okrog katerih je že doseženo vsaj načelno soglasje. Že pred včerajšnjo plenarno sejo so se namreč delegacije načelno izrekle za to, da bo naslednji sestanek, podoben beograjskemu, v španskem glavnem mestu Madridu. Nekateri poprejšnji predlogi so predvidevali, da bi bil ta sestanek leta 1980. Ob začetku in koncu razprav pa bi na njem sodelovali zunanji ministri držav udeleženk. Ne glede na takšne predloge pa niti točen datum niti raven madridskega sestanka še nista določena in zna se zgoditi, da bodo dokončen sklep o teh vprašanjih sprejeli šele na pripravljalnem sestanku za evropsko zborovanje v Madridu.

V Franciji predvolilne perspektive še vedno ugodne za levico

PARIZ — Tudi zadnja anketa javnega mnenja pred volitvami, ki bodo v Franciji 12. in 19. marca, je potrdila dosedanje rezultate, po katerih ima levica trdno prednost pred sedanjo večino. Anketa, ki so jo izvedli prejšnji teden in ki jo je včeraj objavil «Figaro», potrjuje, da bi morala levica prejeti 50 odstotkov glasov, sedanja večina 45, ekološka gibanja pa štiri odstotke, medtem ko naj bi preostali odstotek pripadel tako imenovanim «opozicijskim degolistom».

Levica ima torej kljub sporu med KPF in PS še vedno močne perspektive za zmago, toda pogoj za to je vsaj volilni sporazum pred drugim krogom volitev za dogovorjene umike kandidatov. Ali bo ta sporazum mogoče doseči, je še vedno vprašljivo. Rahel optimizem pa vzbuja dejstvo, da je tajnik KPF Marchais v svojih zadnjih televizijskih posegih nekoliko omilil ton protisocialistične polemike. Sicer pa komunisti vztrajajo na stališču, da bi se morali obe levičarski stranki dogovoriti o programu, o bodoči vladi in o umikih kandidatur na drugem krogu še pred 12. marcem, njihovi pozivi v tem smislu pa so doslej naleteli na gluha ušesa.

V ROKAVICAH Z NACISTIČNIMI ZLOČINCI?

Kdo ima prav v polemiki o preganjanju bivših nacistov v ZR Nemčiji

(Od dopisnika Tanjuga posebej za Primorski dnevnik)

BONN — Neugodni poslanec na levem krilu zahodnonemške socialdemokratske stranke Karl Heinz Hansen je te dni ponovno posegel po eni izmed «svetih krav» tukajšnje politike, s tem ko je v televizijski oddaji, ki jo je prikazala BBC, občutljivim Britancem povedal, da bonska vlada že vrsto let krije hrbet nekdanjim nacističnim vojnim zločincem. Samo tako si je mogoče razlagati, da je od 150 tisoč znanih zločincev samo 35 tisoč stopilo pred preiskovalne organe oziroma sodnike. V letih 1970 in '71, nato pa še v letih 1976 in '77, je Hansen nekajkrat sprožil postavljanja vprašanja v Bundestagu o vzrokih za pasivnost zahodnonemških pravosodnih organov, vendar pa, kot je povedal, do danes ni dobil zadovoljivega odgovora. Posebej je poslanca Hansena zanimalo, zakaj se organi pregona v ZR Nemčiji nočejo v večji meri posluževati določenih izvorov informacij in dokumentov, kot je na primer «Document center» o članih Hitlerjeve nacionalsocialistične stranke in o njegovi tajni policiji, ki se nahaja v zahodnem Berlinu in z njim razpolagajo Američani. Televizijsko oddajo z briljantnimi odkritji za večino prebivalcev Velike Britanije za katere je prav pred kratkim ugotovila posebna raziskava javnega mnenja po naročilu bonske vlade, da so spričo zadnje vojne še vedno nezaupljivi do Nemcev, so avtorji naslovili z vprašanjem: «Ali so zamižali pred morilci?» Prav zaradi teh 30 milijonov britanskih gledalcev, za katere menijo, da so si oddajo ogledali, je bil uradni Bonn včeraj posebno vznemirjen in tudi ni izostalo uradno pojasnilo ministrstva za pravosodje.

Tiskovni predstavnik tega ministrstva Sepp Binder je zavrnil vse obtožbe poslanca Hansena. Trdil je, da je na primer dokumente o nekdanji Hitlerjevi tajni policiji (RS HA), ki se nahajajo v ameriškem centru v zahodnem Berlinu še pred leti temeljito pregledala posebna delovna skupina državnega tožilstva. Podatke, ki jih hrani «Document center», so prav tako že pred leti posredovali osrednjemu uradu za preganjanje nacističnih zločincev v Ludwigsburgu, vendar pa njihova uporabnost baje ni tako velika, kot se nekaterim zdi, saj gre predvsem za personalne mape, ki lahko pripomorejo kvečjemu k razjasnjevanju kompetenc in dvomljivih primerov identitete posameznih pripadnikov nacistične tajne policije. Tiskovni predstavnik ministra za pravosodje Hansa Jochena Vogla je poleg tega potegnil na dan tudi izjavo bonske vlade od 20. novembra leta 1964, s katero je spričo zastaranja nacističnih zločinov pozvala razne antifašistične organizacije doma in v tujini ter diplomatska predstavništva in vlade tujih držav, naj dostavijo vse dosegljive dokumente o še nerazjasnjenih in nekaznovanih vojnih grozodejstvih, za katera bi bili lahko odgovorni državljani ZR Nemčije. Na tej osnovi je ZR Nemčija prejela več deset tisoč dokumentov iz Poljske, okoli 30 tisoč iz ČSSR, ter obilico dokazov in obremenilnih dokumentov iz Sovjetske zveze, Francije, Velike Britanije, Nizozemske in ZDA. ZR Nemčija si bo, kot je poudaril tiskovni predstavnik pravosodnega ministrstva, še naprej prizadevala za to, da bodo krivci za nacistične zločine pravično kaznovani.

Odgovorne bonske politike je v omenjeni televizijski oddaji, o kateri je obširno poročalo vse tukajšnje časopisje, posebej zbodlo, da so v njej prikazali tudi posnetke o maratonskem procesu proti krvnikom iz taborišča smrti Majdanek, ki poteka v Düsseldorfu. Spričo dolžine — proces traja že 27 mesecev, končan pa naj bi ne bil prej kot leta 1979 in bo po najblažje rečeno «akademskem» ali še bolje «ignorantskem» načinu obravnave — je postal ta proces živa prispodoba neučinkovitosti in neodločenosti tukajšnjega pravosodja, ko gre za brskanje po neprijetni preteklosti. Eden izmed odvetnikov, Ludwig Bock, je pred kamerami britanske televizije nesramno trdil, da so plinske celice smrti v Majdaneku verjetno zgradili šele po vojni. Mnenja je, je dejal, da so te celice verjetno uporabljali za kemično čiščenje oblek in ne za pobijanje ljudi.

Dejstvu, da je svetovna javnost postala pozorna na bohotenje nekdanjih nacistov v ZR Nemčiji in na poplavo neonacistične propagande, je pred kratkim narekovalo dokaj nepričakovano in ostro pismo, ki ga je pravosodni minister Vogel poslal svojim kolegom v enajstih zveznih deželah. V pismu je zahteval, naj preverijo, zakaj pravosodje tako pasivno opazuje kopičenje neonacistične literature, ki bi jo morali preganjati brez posebne tožbe, enostavno po službeni dolžnosti in obstoječih zakonih. Zanimivo je, da je minister Vogel naletel na odpor celo pri nekaterih notranjih ministrih v deželah, kjer je na oblasti njegova socialdemokratska stranka.

IVO VAJGL

Z VČERAJŠNJO USPELO VSEDRŽAVNO STAVKO

KOVINARJI ZAHTEVAJO PREOSNOVO DRŽAVNIH INDUSTRIJSKIH PODJETIJ

Tržaški kovinarji v sprevodu manifestirali po mestnih ulicah - Delegaciji pri Comelliju in na županstvu

V sedanjem splošnem silovitem boju vseh zdravih družbenih sil za premostitev dramatičnega položaja, v katerem se je ob hudi gospodarski in družbenopolitični krizi znašla država, je delavsko gibanje prav gotovo v prvih vrstah. To nam dokazuje s svojimi vztrajnimi in odločnimi, pa tudi odgovornimi akcijami. Včeraj so bili na vrsti delavci industrijskih podjetij z državno soudeležbo, ki so stavkali po vsej državi. Stavkali so seveda tudi kovinarji v našem mestu. Stiriurna stavka je bila namreč raztegnjena na podjetja Grandi Motori pri Boljuncu, tržaško ladjedelnico sv. Marka, podjetje VM, Italcantieri, CMI, Italsider, Alfa Romeo, Sit Siemens in Informatica.

Znano je, da se delavci v livarski in kovinopredelovalni industriji, ki oskrbuje ladjedelniški sektor, že dolgih dvanajst mesecev borijo za obnovitev svoje delovne pogodbe. Pogajanja so obtičala na mrtvi točki zaradi togosti in nerazumevanja delodajalskih organizacij in vladnih organov in to je seveda že itak kritičen položaj še bolj zaostrilo. Vendar zahteva po čim prejšnji premostitvi sindikalnega spora v teh dveh sektorjih le ni glavni razlog, zaradi katerega se je sindikalna zveza kovinarske stroke odločila za včerajšnjo stavkovno akcijo in prav v tem se kaže zrelost in čut odgovornosti sindikalnega gibanja. Osnovna zahteva, ki je kovinarje napotila, da so včeraj prekrižali roke in priredili razne manifestacije in zborovanja — takšna manifestacija s sprevodom po mestnih ulicah je bila tudi v Trstu — je ta, da bi industrijskim podjetjem z državno soudeležbo končno dodelili drugačno vlogo, kar pomeni, da je treba korenito spremeniti politiko investicij in rekvalifikacije proizvodnih sredstev, predvsem pa zajeziti prodirajočo brezposelnost. Ta podjetja je treba skratka usposobiti na tak način, da bodo lahko stvarno in uspešno prispevala k premostitvi dramatične gospodarske krize.

Tržaški kovinarji so z včerajšnjo stavko posebej opozorili tudi na Tržaškem nenehno zmanjševanje proizvodne dejavnosti v teh industrijskih sektorjih. Ta proces usihanja proizvodnih zmogljivosti in upadanja zaposlitvene ravni opažamo že dolgo časa prav v livarskem in kovinopredelovalnem sektorju, kar ima za logično posledico tudi krizo zaposlovanja v malih in srednjih industrijskih podjetjih.

Drugo vprašanje, na katero želijo tržaški in drugi kovinarji opozoriti javnost ter oblasti, zadeva izdelavo področnih načrtov. Treba je skratka tudi v posameznih sektorjih točno opredeliti vlogo in naloge industrijskih obratov ter tudi pri tem seveda upoštevati v prvi vrsti človeški potencial.

Na vsa ta vprašanja so sindikalni predstavniki tržaških kovinarjev včeraj opozorili predstavnike krajevnih oblasti. Potem ko so se stavkajoči ob 9. uri zbrali pred Lloydovim stolpom in odkorakali v sprevodu in s številnimi transparenti proti mestnemu središču, sta dve delegaciji odšli na deželo ter na tržaško občino. Prvo delegacijo je sprejel deželni predsednik Comelli, druga pa se je sestala s podžupanom Cesarejem in odbornikom Abatejem. Delavski predstavniki so upravitelje seznanili z nameni stavke ter v podrobnostih orisali vse svoje zahteve. Posebej so zahtevali še odločnejše ukrepe dežele in drugih krajevnih uprav v obrambo industrijskih dejavnosti v naših krajih ter v zaščito delovnih mest. Predsednika Comellija so tudi pozvali, naj poskrbi, da bi naša dežela odločneje posredovala pri vsedržavnem odboru, ki ga sestavljajo dežele, krajevne ustanove, in razna podjetja, da bi se zavzel za čim hitrejšo izdelavo sektorialnih načrtov na področju livarstva in kovinopredelovalne industrije. Predsed-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Drevi premiera «Vrtinca»

Drevi bo ob 20.30 v Mali dvorani Kulturnega doma nadvse zanimiva premiera dela makedonskega dramatika Kole Čašule «Vrtinec». «Vrtinec» bo uprizorjen izven abonmaja in spada v prizadevanja SSG za eksperimentalni oder. Prav značaj eksperimenta daje drevišnji premieri svojevrsten čar, saj vemo, da naše občinstvo nima mnogo priložnosti spoprijeti se z eksperimentalnim gledališčem. Zgodba drame je nadvse vabljiva in obravnava poglavitno zlo današnjega časa, to je indiferentnost ljudi do vsega, kar jih obkroža. Dogajanje se odvija v dialogu, ki ga imata preiskovalec (policist) in revolucionar v zaporu. Razgovor obeh pripelje do skrajno dramatičnih situacij in nudi publiki obilo gradiva za razmislek o današnjem svetu.

Režiser predstave je makedonski gost Ljubiša Georgievski, prevod je oskrbel Janko Moder, kostume pa je izoblikovala Marija Vidau. Igrali bodo Anton Petje Aleš Valič, Bogdana Bratuž in Igor Sancin.

S SEJE VODILNEGA ODBORA TRŽAŠKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Zaskrbljenost zaradi izjav predsednika senatne komisije za javna dela sen. Tangè

Nasprotovanje uvedbi takse na blagovni promet v Avstriji - V kratkem umestitev vseh osmih sekcij pokrajinske gospodarske konzulte

V ponedeljek se je pod predsedstvom dr. Marcella Modiana sestal vodilni odbor tržaške trgovinske zbornice, ki ga po zadnjem odloku predsednika deželnega odbora sestavljajo še zastopnik podjetij IRI inž. Vittorio Fanfani, zastopnik špediterskih podjetij dr. Giannio Parisi in zastopnik zavarovalnic odv: Enrico Randone. Dr. Modiano je ob začetku seje pozdravil nove člane vodstva zbornice in jim zaželel čimveč uspeha pri opravljanju nove funkcije.

Osrednja točka ponedeljkove seje je bila razprava o nedavnem obisku senatne komisije za javna dela in o izjavah predsednika komisije Tange, ki je povabil tržaške gospodarstvenike, naj se soočajo s sedanjim stanjem in naj ne mislijo na perspektive, ki jih sedaj ni mogoče točno določiti. Iz teh besed bi bilo mogoče sklepati, da senatna komisija ocenjuje tržaško pristanišče tako kot je danes in ne glede na perspektive, ki predvidevajo izgradnjo vrste novih infrastruktur. Sklenili so zato, da čimprej ponovno navežejo stike s pristojnimi vladnimi organi, da se jasno ugotovi pomen predlogov senatne komisije.

Razpravljali so tudi o uvedbi takse na blagovni prevoz v Avstriji in sklenili, da zainteresirajo deželne politične in gospodarske sile, da posredujejo pri avstrijskih oblasteh, naj ne odobrijo tega sklepa. Tržaška trgovinska zbornica namreč ugotavlja, da bi bila uvedba takse na blagovne prevoze v Avstriji izredno negativno vplivala na odnose med Trstom in tistim zaledjem, s katerim so mogoče povezave le preko Avstrije. Upoštevati je treba, da so na avstrijskih avtocestah cestnine že izredno visoke. Sicer pa so proti taksi nastopili tudi koroški gospodarski krogi.

Dr. Modiano je orisal tudi nekatere programske točke za dejavnost v letu 1978 v zvezi s poddobavami. Gre za udeležbo na milanskem in na dunajskem velesejmu, na specializiranem salonu v Parmi in na sejmu MIDEST v Toulouseu ter za srečanje z industrijskimi operaterji iz Avstrije, iz Bavarske in iz Hrvaške. Govor je bil tudi o cenah zemljišč v komprenzoriju industrijske cone, ki so po mnenju tržaške trgovinske zbornice previsoke; vendar so ugotovili, da je problem zelo raznolik in da bo treba o tem razpravljati na prihodnji seji industrijske sekcije. Končno so določili razpored umestitvenih sej osmih sekcij pokrajinske gospodarske konzulte.

9. marca splošna stavka v deželi

Deželno tajništvo enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL je izdelalo platformo zahtev in predlogov, ki jo bo predložilo v proučitev in razpravo deželni upravi ter političnim in gospodarskim dejavnikom. Te zahteve bo delavsko gibanje naše dežele podprlo s širšo akcijo, v katero se vokvirja tudi splošna vsedeželna stavka, ki jo sindikalno tajništvo napoveduje za 9. marec, ko se bo delavstvo zbralo v Trstu na veliki demonstraciji.

Tri milijarde lir za načrtovanje deželnih pristanišč

Deželna komisija je nakazala tri milijarde lir za načrtovanje del na pristaniškem, železniškem in cestnem področju. S tem denarjem bo lahko dežela v najkrajšem času pristopila na pomoč tistim ustanovam, za katere bi morala sicer poskrbeti država. Z novim zakonskim osnutkom bo lahko dežela izdelala regulacijski načrt deželnih luk, poleg tega pa bo še izdelala dokončen načrt za izpeljavo pontabeljske železnice. Na cestnem področju pa bo uredila načrtovanje cest, ki jih bodo združili z avtocesto Benetke - Trst.

ODLOČNA ZAHTEVA DELAVSKEGA SVETA

V dveh mesecih naj se reši vprašanje oljarne Gaslini

Predsinočnja pogajanja na sedežu združenja industrijcev so se izjalovila zaradi togega zadržanja vodstva podjetja

Stroji že dolgo stojijo. Tovarna je zasedena in delavci že od začetka januarja ne prejemajo več plače. Položaj v oljarni Gaslini postaja iz dneva v dan bolj nevzdržen. Proizvodno dejavnost so namreč prekinili in delavce zato odpustili iz službe, vendar do danes ni še nihče od 72 ljudi, kolikor jih šteje obrat, prejel pisma o odpustitvi iz službe, ki ga je delodajalec dolžan poslati. Predstavniki družbe sicer trdijo, da ne velja ta praksa, kadar neko podjetje dokončno zapreš. Jasno je, pravijo, da kadar tovarna ne dela več so delavci avtomatično odpuščeni. Sindikati in delavski svet tovarne pa niso tega mnenja. Ni res, zatrjujejo, da je podjetje prenehalo s svojo dejavnostjo, res pa obrat v Rivarolu še naprej dela. To dejansko pomeni, da je družba odpustila le del uslužbencev, v tem primeru torej 72 delavcev, ki so bili zaposleni v tržaškem obratu.

Ob teh dveh nasprotujočih si stališčih so se predsinočnjim po večerni razpravi razbila pogajanja med predstavniki delavcev in vodstvom podjetja, ki sta ga zastopala glavni ravnatelj družbe Cavallero ter ravnatelj tržaškega obrata Rilolfi.

Kako se bodo naprej razvijale stvari, je težko reči. Možnost, da bo podjetje prevzela brazilska družba «Ko-Ber», še zdaleč ni zajamčena, drugih možnosti pa zaenkrat še ni videti. Jasno pa je ob vsem tem, da toliko ljudi ne more biti kar naenkrat ob službo in sindikati ter delavski svet se bodo zato najodločneje borili, da bi zavarovali delovna mesta. Zato so predsinočnjim zahtevali, da se čimprej poišče ustrezna rešitev. Postavili so tudi rok: v dveh mesecih mora vodstvo podjetja na kakršenkoli način urediti vprašanje oljarne in 72 delavcev, ki obrat še naprej vztrajno zasedajo. V pričakovanju odgovora in novih pogajanj pa pozivajo vso demokratično javnost in politične sile ter krajevne uprave, naj jih podprejo v njihovem boju.

Nevzdržno stanje v domu «Casa serena»

Včeraj sta se sestali pokrajinsko tajništvo upokojencev CGIL-CISL-UIL in pokrajinsko tajništvo nameščencev poldržavnih ustanov CGIL-UIL, da bi preučili trenutno stanje doma «Casa serena», ki ga upravlja tržaška ustanova ONPI. Na sestanku so podrobno analizirali vzroke vseh pomanjkljivosti in ugotovili, da sta zato odgovorni ustanova ONPI in pa deželni odbor, ki se doslej sploh ni zanimal za te probleme. Ob zaključku sestanka sta pokrajinski tajništvi FIDEP-CGIL in UIDEP-UIL sklenili sestaviti skupen program, s katerim bodo v deželi izpeljali vrsto pobud proti ustanovi ONPI in deželni upravi.

NA MINISTRSTVU ZA ŠOLSTVO

DANES DOKONČEN SKLEP O DEŽELNIH UNIVERZAH

Včerajšnji posvet ni prinesel pričakovane rešitve - Minister Malfatti predložil tri popravke

Na sedežu ministrstva za šolstvo v Rimu se je včeraj zjutraj sestala posebna komisija tridesetih, ki proučuje probleme v zvezi z ustanovitvijo avtonomne univerze v Vidmu in okrepitve tržaškega vseučilišča. Sestanku je prisostvoval tudi minister za šolstvo Malfatti. Na včerajšnji seji bi morala komisija sprejeti dokončen program o obeh univerzah, vendar pa do tega ni prišlo, ker je minister Malfatti predložil tri amandmaje k že obstoječemu dekretu. Najprej je predlagal, da bi v Vidmu ustanovili tudi živinozdravstveno fakulteto; drugi amandma se nanaša na najbolj sporno točko celotnega programa, to je na ustanovitev medicinske fakultete v Vidmu. Minister Malfatti je predlagal, da bi tržaška univerza sklenila posebno konvencijo z videmsko civilno bolnišnico, tako da bi lahko bili v Vidmu zadnji trije letniki medicine. S tretjim amandmajem pa minister Malfatti predlaga ustanovitev šol za zdravniško specializacijo v Vidmu.

O teh amandmajih se ni mogla komisija takoj izreči, ker jih mora podrobneje poglobiti. Zaradi tega se bo ponovno sestala z ministrom Malfattijem danes popoldne, ko pričakujejo dokončno rešitev o tem vprašanju.

Tri ženske in deklica tvegale zadušitev

Tri ženske in desetletna deklica so tvegale smrt v stanovanju v Ul. del Pozzo 2. V stanovanju je pečica na metan izčrpala kisik: vse štiri osebe, 34-letno Lidio Giudovaz por. Bullo, 26-letno Claudio Giugovaz, 64-letno Luigio Sturman por. Giugovaz in 10-letno Alenko Bullo je zajela nenadna slabost. K sreči je prav v tistem trenutku prišel domov 40-letni Nereo Bullo, ki je odprl okna in prezračil stanovanje, obenem pa poklical reševalce Rdečega križa, ki so vse tri ženske prepeljali v glavno bolnišnico, medtem ko so deklico prepeljali v pediatrično bolnišnico kar s policijskim avtom. Vsem so ugotovili simptome zadušitve; okrevale bodo v nekaj dneh.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

Razburljiva pot slovenskega gledališča

V okviru ciklusa petih predavanj slovenski gledališki umetnosti, ki ih prireja Narodna in študijska knjižnica v Trstu, je včeraj v Kulturnem domu predaval prof. Vasja Predan iz Ljubljane o sodobnem slovenskem gledališču.

Prof. Predan je v svojem izvajanju vzel v pretres obdobje, ki ore od leta 1945 pa vse do danes. Predavatelj je ta časovni razmah, ki nudi veliko zanimivih pogledov na celotno gledališko dejavnost, razdelil na pet točno določenih raz. Prvo fazo je razmejil na obdobje od leta 1945-1949. V družbenopolitičnem smislu je to čas, je dejal predavatelj, ko je bila Jugoslavija uperiena v vzhodni blok. Ta usmeritev se je reflektirala tudi v slovenskem gledališču še posebej v ljubljanski Drami, ki je bila takratni slovenski gledališki tempelj. V tej osrednji gledališki ustanovi so v tistem obdobju uprizarjali predvsem sovjetska dramska besedila, ki so imela globoke korenine v socialističnem realizmu. Torej izrazito doktrinarsko gledališče, kjer so dobili mesto avtorji kot Korenčuk, Simbotov, Lavrenov. Glavna značilnost te dramatike je bila, da je odpirala pogled v prihodnost z optimističnim junakom in odpravila iz drame konfliktnost. Navzlic tej usmerjenosti pa se je že tisti čas uveljavljala gledališka estetika, ki je šla mimo načel socialističnega realizma. Zasluga gre režiserjem kot so bili Stupica, Skrbinšek, Kreft in predvsem Gavela. Njihov namen je bil uveljaviti živo gledališče.

Druga faza v razvoju sodobnega slovenskega gledališča (1949 - 1955) pa pomeni popolno nasprotje prejšnji. Naši gledališčniki so pristajali na vse tisto, kar se je dogajalo na zahodu. V tem obdobju so uprizorili Brechta, Millerja, Lorco, Girodouxa, čeprav je bilo dramaturško pravilo slovenskega gledališča še vedno naslomba na klasiko, preverjeno dramatiko in realizem. Relevantno za to obdobje in naslednja je vedno večja uveljavitev gledališč v drugih mestih (Celje, Maribor, Trst), kar je izkopavalo vpliv ljubljanske Drame. Še večja decentralizacija gledališkega življenja se je izvršila potem, ko so začela delovati tudi eksperimentalna gledališča. V šestdesetih letih, ko je prišel na čelo Drame Bojan Štih, se je ta ustanova odprla navzven, odprla se je modernističnim tokovom. S tem pa je Drama zašla v hudo krizo, kajti spoprijela se je z vrsto problemov, začela se je tudi ostra polemika med kritiki o funkciji Drame. Ta kriza Drame traja še danes, videti pa je tudi krizo avantgarde in inštitucij nasploh. Predavatelj je v svojem predavanju naštel še vrsto odličnih režiserjev, ki so zrevolucionirali gledališče, naštel je vrsto del, ki so pri občinstvu vzbudila splošno zgražanje, vendar jih zaradi skopo odmerjenega prostora ne moremo omeniti.

Nasploh je bilo predavanje prof. Predana zanimivo in res škoda, da se ga je udeležilo premalo poslušalcev.

Prosveta

PD VESNA prireja v nedeljo, 26. februarja, v kriškem Ljudskem domu ob 17.30 **III. srečanje s slovenskimi ustvarjalci.** Sodelujejo: glasbenik Rado Simoniti, likovnik Robert Hlavaty in pesnica Marija Mijot.

Vljudno vabljeni!

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 23. februarja
MARTA

Sonce vzide ob 6.54 in zatone ob 17.42. — Dolžina dneva 10.48. — Luna vzide ob 18.24 in zatone ob 6.50.

Jutri, PETEK, 24. februarja
MATIJA

Vreme včeraj: Najvišja temperara 7,1 stopinje, najnižja 2,2, ob 13. uri 7,1 stopinje, zračni tlak 1022,2 mb, vlaga 54-odstotna, nebo skoraj jasno, veter 8 km na uro jugozahodnik, morje skoraj mirno, temperatura morja 7,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 22. februarja 1978 so se v Trstu rodili 3 otroci, umrlo pa je 22 ljudi.

RODILI SO SE: Marlena Simonit, Demis Zorzi in Fabio Sperandii.

UMRLI SO: 87-letni Giuseppe Franzutti, 73-letni Mario Gioseffi, 67-letni Umberto Calaiò, 77-letni Massimiliano Denardi, 75-letna Pierina Blasina, 58-letna Veleda Maziero, 78-letni Vittorio Crjutti, 47-letni Aldo Bembic, 66-letni Gualtiero Ortis, 82-letna Leopolda Cristiani vd. Bertesi, 55-letna Serafina Volpe, 86-letni Pietro Battaglia, 74-letna Maria Lozar vd. Gaspardis, 66-letni Bruno Turroni, 60-letni Francesco Giuseppe Zupper, 80-letna Angela Biziak por. Saksida, 83-letna Maria Princic vd. Cavalieri, 37-letni Fabio Tiepolo, 58-letni Antonio Perini, 77-letna Emma Ukmar por. Spoljaric, 56-letna Bruna Bergamo vd. Dannecker.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 19.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Largo Piave 2, Korzo Italia 14.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Largo Piave 2, Korzo Italia 14.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225 114; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Kulturni dom
(Mala dvorana)

KOLE ČAŠULE

VRTINEC

izvirni naslov: VITEL

EKSPERIMENTALNI ODER

Prevod: JANKO MODER
Kostumi: MARIJA VIDAU
Režija in scena: **LJUBIŠA GEORGIEVSKI**

Nastopajo:

zapornik - dvojnik ALEŠ VALIČ
preiskovalec ANTON PETJE
dežurni IGOR SANCIN
prva tovarišica BOGDANA BRATUŽ

Danes, 23. februarja 1978, ob 20.30 PREMIERA
V soboto, 25. februarja 1978, ob 22. uri
V ponedeljek, 27. februarja 1978, ob 20.30
V torek, 28. februarja 1978, ob 20.30
V sredo, 1. marca 1978, ob 20.30
V četrtek, 2. marca 1978, ob 20.30
V petek, 3. marca 1978, ob 20.30

Vstopnice za premiero so razprodane.

Zaradi eksperimentalnega značaja predstave je število sedežev strogo omejeno. Prosimo cenjene obiskovalce, da pravočasno rezervirajo sedež.

POPUST ZA ABONENTE SSG.

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma od 12. do 14. ure, tel. 734265.

Gledališča

ROSSETTI

Danes, ob 20.30 Albee: «Chi ha paura di Virginia Woolf?» v izvedbi Lille Brignone in Renza Palmerja. Izven abonmaja: popusti 30 odstotkov za abonente. Rezervacije pri osrednji blagajni, Pasaža Protti 2.

AVDITORIJ

Tržaško stalno gledališče bo priredilo drevi ob 20.30 prvo predstavo «Teatra delle ombre», ki ga vodi Lourdes Castro.

* * *

Od jutri, 24. februarja, Lourdes Castro in Manuel Zimbro: «Il teatro delle ombre». Samo tri ponovitve izredne predstave. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti 2.

Kino

Ariston 16.00—22.00 «Ailegro non troppo». Barvna risanka Bruna Bozzetta.
Mignon 16.00 «La scarpetta e la rosa». Barvni film.
Nazionale 16.15—20.40 «Via col vento». Clark Gable, Vivien Leight, Olivia De Hevilland, Leslie Howard.
Grattacielo 15.30 «L'uovo del serpente». Liv Ullmann, David Carradine, James Whitmore. Barvni film.
Excelsior 16.00 «In una notte piena di pioggia». Giancarlo Giannini in Candice Bergen, Režija Lina Wertmüller. Barvni film.
Fenice 16.00 «L'ultima Odissea». George Peppard in Dominique Sanda.
Eden 16.30 «Le notti porno nel mondo». Laura Gemser. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ritz 15.30—17.40—19.50—22.15 «L'uomo nel mirino». Clint Eastwood, Sandra Locke. Prepovedano mladini pod 14. letom. Barvni film.
Filodrammatico 16.00—22.00 «Tre adorabili viziose». Prepovedano mladini pod 18. letom. Barvni film.
Cristallo 16.30 «E tanta paura». Michele Placido, Corrine Clery, Eli Wallach. Prepovedano mladino pod 18. letom. Barvni film.
Aurora 16.15 «I nuovi mostri». A. Sordi, O. Muti, V. Gassman, U. Tognazzi. Barvni film.
Capitol 16.30 «Quell'oscuro oggetto del desiderio». Film L. Bunuela, F. Rey.
Moderno 16.00 «Indians». Barvni film
Impero 16.30 «Venus foemina heroika». Prepovedano mladini pod 18. letom. Barvni film.
Ideale 16.00 «Muhamad Ali il più grande». Življenje Cassiusa Claya. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «Il figlio del gangster» Alain Delon. Barvni film.
Radio 16.00 «Ilsa la belva delle SS». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Astra 16.30 «L'uccello dalle piume di cristallo». T. Musante, S. Kendall. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Volta (Milje) 17.00 «Napoli violenta». Maurizio Merli. Barvni film.

Izleti

ŠD Mladina iz Križa organizira dne 26. t.m. smučarski izlet v Ravascletto - Zoncolan. Vpisovanje vsak dan do 22. t.m. v kriškem Ljudskem domu. Cena 4.500 lir.

SPDT obvešča, da je na razpolago še nekaj mest v avtobusu za nedeljski izlet v Ravascletto. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI v uradnih urah. Odhod avtobusa bo ob 6.30 izpred sodnije (Foro Ulpiano).

Odprto je tudi vpisovanje za avtobusni izlet, ki bo v Ravascletto ob priliki 12. ZŠI dne 5 marca. Vpisovanje bo trajalo do vključno srede, 1. marca, na sedežu ZSŠDI v Ul. sv. Frančiška 20.

Mali oglasi

UNIVERZITETNE ŠTUDENTKE, ŠTUDENTI, nudi se vam zanimivo honorarno delo ob večernih urah, enkrat ali dvakrat tedensko. Kolikor vas to vabilo zanima, pišite na p.p. 559 Trst. Navedite sledeče podatke: točen naslov, do končano šolo, smer študija, letnik študija.

KOORDINACIJSKI ODBOR PD IZ OBČINE DOLINE
VABI NA SKUPNO

PREŠERNOVO PROSLAVO

ki bo v soboto, 25. februarja, ob 20.30 v gledališču «France Prešeren»

Sodelujejo:
OSNOVNA ŠOLA S PESKA
MEŠANI PEVSKI ZBORI:
FRANCE PREŠEREN IZ BOLJUNCA
SLAVEC IZ RICMANJ
TER ZBOR IZ MAČKOLJ
MLADINSKA GODBA NA PIHALA IZ BORŠTA
RECITATORJI
SLAVNOSTNI GOVOR: **MARIJ ČUK**

Vabljeni!

Slovenska kulturno - gospodarska zveza

VABI

NA SLAVNOSTNO PRIREDITEV OB STOLETNICI PESNIKOVEGA ROJSTVA

OTON ŽUPANČIČ: POJTE ZA MENOJ

v nedeljo, 26. februarja 1978, ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu

GLASBENA MATICA TRST

Jutri, 24. februarja, bo v društvenih prostorih Ul. R. Manna 29, II. nadstr., ob 20. uri v prvem sklicanju oziroma ob 20.30 v drugem sklicanju

REDNI OBČNI ZBOR GLASBENE MATICE

s sledečim dnevnim redom:
1. Otvoritev
2. Prečitanje poročil
3. Diskusija
4. Volitve
5. Razno

SPD TABOR — OPČINE

v Prosvetnem domu na Opčinah bo razstavljal

EDVARD ZAJEC

dela iz cikla «Logični trenutki v barvah», ki niso bila še razstavljena.

Slikarja bo predstavil prof. A. Černigoj.

Odprtje bo jutri, 24. februarja 1978, ob 20. uri.

Nastopil bo dekliški zbor Igo Gruden iz Nabrežine.

Razstave

V Tržaški knjigarni razstavlja do 15. marca Elga Tušar dekorativna in figurativna olja.

V Slovenskem klubu v Ul. sv. Frančiška 20/II razstavlja svoja najnovejša dela, ki so nastala ob uporabi računalnika, Edvard Zajec. Ogled ob delavnikih od 16. do 20. ure.

V umetnostni galeriji «Rena Vecia», Ul. Donota 20, razstavlja Demetrij Cej do sobote, 25. t.m. Ob delavnikih od 18. do 21. ure, v nedeljo od 10. do 13. ure.

Antološka razstava Livia Rosignana v Palači Costanzi bo odprta do 26. t.m.

PD KRAŠKI DOM Z REPENTABRA

sklicuje 4. redni občni zbor jutri, 24. februarja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v občinski kopalnici v Repnu z običajnim dnevnim redom.

Vabljeni člani in prijatelji društva.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. st. 732-627.

Predavanja

SPDT vabi na predavanje tržaškega alpinista Berta Iavazza, ki bo predaval na temo: «Od Damavanta do McKinleya». Predavanje bo opremil s barvnimi diapozitivi šoplezalca Tonija Klingendratha. Predavanje bo jutri, 24. februarja, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20). Vabljeni!

Razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev v Italiji vabi na 6. redni občni zbor, ki bo danes, 23. februarja t.l. ob 15.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20, II. nadstr. Na dnevnem redu je poročilo o delovanju društva, obračun za leto 1977 in proračun za 1978, sprememba pravil, poročilo nadzornega odbora, volitve novega odbora in razno. Ako ob napovedani uri ne bo navzoče zadostno število članov, potrebno za sklepčnost, se bo začel občni zbor v smislu čl. 17 društvenih pravil pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih. Člani, ki so zadržani, lahko pooblastijo drugega člana, da zanje glasuje.

Prispevki

V počastitev spomina Antona Martelanca darujeta Olga in Anton Per tot 10.000 lir za Skupnost Družina Občine.

Namesto cvetja na grob gradbenika Antona Martelanca daruje inž. I. Stanič 5.000 lir za sklad srednje šole F. Erjavec.

Ob 14. obletnici smrti žene Matilde daruje Adam Leopold 5.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina dragega moža in očeta Bruna Trampuža daruje družina 10.000 lir za SPDT.

V spomin na pok. Nado Macarol daruje Ivanka Guštin (Repen 88) 4.000 lir za ŠK Kras.

V počastitev spomina Ane Cabarija daruje Virgilio Sulčič 10.000 lir za VZPI - ANPI.

Tovariš Alojz Brišček daruje 5.000 lir za sekcijo Maria Matjašiča — Barkovlje.

Učno in neučno osebje ter ravnateljica srednje šole Igo Gruden iz Nabrežine izraža globoko sožalje g. Veri Blažina ob smrti njene mame.

Nenadoma nas je zapustila naša draga mama, nona, sestra in teta

MARIJA LEGIŠA vd. FURLAN

Pogreb drage pokojnice bo danes, 23. t.m., ob 13. uri, iz mrtvašnice glavne bolnišnice v nabrežinsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo hčerka Vera, vnukinja Nadja Blažina, sestra Kristina in drugi sorodniki

Nabrežina, 23. februarja 1978

Zapustila nas je

MARIJA ZERBO

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 9.15, iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo brat, svakinje, nečakinje in drugi sorodniki

Trst, 23. februarja 1978

Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3

ZAHVALA

Sestre

ANTONA MARTELANCA

se zahvaljujejo vsem, ki so jim na kakršenkoli način bili ob strani v tem bridkem trenutku.

Trst, 23. februarja 1978

Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3

Delegacija iz Slovenije v Vidmu

Med svojim obiskom v videmski pokrajini se je delegacija komisije za mednarodne odnose skupščine SR Slovenije v torek sestala s predsednikom videmske pokrajine odv. Turellom. Sestanek je bil na sedežu pokrajine v palači «Belgrado». Na sliki: v sredini predsednik komisije za mednarodne odnose SR Slovenije Edo Brajnik, na njegovi desni predsednik Turello in odbornik Toffoletti, na levi pa predsednik prosvetnega društva «Ivan Trinko» V. Černo in član slovenske delegacije Vlado Uršič.

SKORAJ LETO DNI PO ZAČETKU PREISKAVE

Sodna obvestila za «elitno» mednarodno šolo v Grljanu

Namestnik državnega pravdnika dr. Coassin jih je poslal ravnatelju šole Valentiju, šolskemu skrbniku Fidenziju in županu Spaccinija

Tri sodna obvestila zaradi domnevnih nepravilnosti v zvezi z delovanjem mednarodne šole v Grljanu: namestnik državnega pravdnika dr. Coassin jih je naslovil šolskemu skrbniku Fidenziju (osumljen je sodelovanja pri poneverbi javnih sredstev), predsedniku mednarodne šole Paolu Valentiju (osumljen je sleparije v škodo države in sodelovanja pri poneverbi javnih sredstev) in županu Spaccinija (osumljen je opuščanja dolžnostnih aktov).

Mednarodno šolo so ustanovili pred 14 leti na pobudo dunajske agencije za atomsko energijo; vanjo naj bi zahajali otroci znanstvenikov zaposlenih v miramarskem centru za teoretsko fiziko. Dejansko pa v to šolo zahaja iz leta v leto večje število tržaških otrok, pretežno otrok bogatejših družin (letna šolska taksa presega milijon lir), ki se jim zdi «imenitno», da njihovi otroci zahajajo v «elitno» angleško šolo. Tako se je šola širila in v zadnjih letih, baje sporazumno s šolskim skrbništvom in občinsko upravo, zasedla večji del prostorov osnovne šole «Papa Giovanni XXXIII.» v Grljanu. To je vzbudilo nezadovoljstvo med starši grljanskih otrok, ki so bili tako precej oškodovani, saj je zaradi zaščite mednarodne šole, ki se je okoriščala občinskega poslopja in vsega kar sodi zraven (elektrika, voda, učni pripomočki, pohištvo, ogrevanje itd.) brezplačno, delovala državna italijanska osnovna šola v zelo težkih pogojih. Res je sicer, da je občasno kak učitelj mednarodne šole poučeval angleščino tudi v italijanski šoli, vendar nekaj ur mesečno po mnenju nekaterih staršev ni moglo odtehtati velikih ugodnosti, ki jih je uživala zasebna šola v državnem poslopju. Starši so šli še dlje, saj so zatrdili, da se je v zadnjih letih mednarodna šola spremenila v pravo pridobitno ustanovo. Zato so 26. maja lanskega leta o vsem obvestili državno pravdništvo. Po večmesečnem premoru je namestnik državnega pravdnika dr. Coassin 10. t.m. poslal tri sodna obvestila. Glavna osumljenca sta prav Valenti in šolski skrbnik, medtem ko naj bi bila vloga župana Spaccinija povsem obrobna, saj je osumljen le, da je ugodno rešil prošnjo po začasni zasedbi prostorov, ne da bi poskrbel za vsa predpisana dovoljenja; šlo naj bi torej le za nepravilnost v birokratskem postopku. S sodnimi obvestili se seveda uradno šele začenja preiskava, ki bo verjetno zelo dolga in težavna, saj bo moral sodnik preveriti vrsto okoliščin. Pripomniti je še treba, da je sodnik poslal obvestilo o sodnem postopku tudi ministrstvu za šolstvo, kot prizadeti stranki.

Ta sodna preiskava je nedvomno zrahljala že itak krhke temelje mednarodne šole v Grljanu. Napisali smo že, da velja ta šola za «elitno» in da se prav zato odločajo zanjo «boljše» tržaške družine. O tem, koliko je pri tej šoli elitnega, pa priča dejstvo, da se šola poslužuje izredno slabo plačanih učiteljev: eden izmed njih je še pred kratkim prejemal 75.000 lir mesečne plače, tri učiteljice (Willys Malcolm, Elisabetta Covelli in Boza Sain) pa so celo tožile vodstvo šole in so šele pred pretorjem, ki je ugodno rešil njihovo tožbo, uveljavile svoje pravice. Taki odnosi z osebjem nikakor ne sodijo v «elitno» šolo, obenem pa ne morejo jamčiti za resnost pouka. Povsem jasno je, da so tudi ti pogoji botrovali sklepu staršev, da prijavijo zadevo sodišču.

V SOBOTO PRI MIRAMARU

Okrogla miza o stopnji onesnaženja našega zaliva

Znanstveni simpozij prirejata miljska občinska uprava in tržaška univerza

Miljska občinska uprava se že dolgo ubada s problemi, ki zadevajo onesnaženje morja v Miljskem zalivu in onesnaženje okolja nasploh. Da bi čimprej prišlo do ugodne rešitve tega vprašanja, ki ne bi bila zgolj površna in empirična, je miljska občinska uprava sklenila pogodbo s tržaško univerzo. Pogodba predvideva financiranje znanstvene študije o stanju v zalivu in iz tega izhajajoče ukrepe za izboljšavo in obrambo okolja.

Ekološki seminar, ki deluje v okviru univerze, je zato izvedel znanstveno raziskavo in obdelal vsa vprašanja, ki zadevajo onesnaženje morja. Za izhodišče so slušatelji seminarja izbrali deskriptivno metodo in opisali vse najrazličnejše aspekte tega perečega vprašanja, tako morfologijo in hidrologijo obravnavanega področja, sedimente, obstoječo favno in floro ter kemični in fizikalni vidik morske vode.

Študija, ki je bila objavljena s podporo miljske občine, se zaključi z opisom današnjega stanja okolja v Miljskem zalivu in predlaga še druge raziskave, ki bi omogočile natančno poznavanje okolja v miljski občini. Študija daje tudi nekaj napotkov, ki bodo vodili občinske upravitelje pri njihovem nadaljnjem delu.

Zanimivost in pomembnost opravljene raziskave sta spodbudili tržaško univerzo in miljsko občinsko upravo, da priredita okroglo mizo, ob kateri bodo obravnavali vprašanja, ki zadevajo celoten Tržaški zaliv. Ta znanstveni simpozij bo v soboto, 25. t.m., pri centru za teoretsko fiziko v Miramaru s pričetkom ob 9. uri. Referate o stopnji onesnaženja našega zaliva bodo imeli prof. Ferruccio Mosetti, prof. Antonio Brambati, prof. Alessandro Pignatti, prof. Giuliano Orel, dr. Manlio Princi, dela pa bo zaključil dekan znanstvene fakultete tržaške univerze prof. Giacomo Costa.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE

VABI NA

PREŠERNOVO PROSLAVO

v soboto, 25. februarja, ob 20. uri v dvorani kina Roma v Miljah,

kjer bo prvič nastopil naš PEVSKI ZBOR

Sodelovali bodo:

UČENCI SLOVENSKIH OSNOVNIH ŠOL
DOMAČI SREDNJEŠOLCI
HARMONIKARSKI ANSAMBEL GLASBENE MATICE
TER ČLAN SSG STANE RAZTRESEN

V NEDELJO NA OPČINAH

Uspešno nadaljevanje ciklusa predavanj

V nedeljo, 26. februarja, ob 16.30, bo v Prosvetnem domu srečanje z dr. Adrijanom Sancinom. Predavatelja, zdravnika iz Škednja, poznajo že v mnogih tržaških društvih ne samo zaradi bogate zbirke zanimivih diapozitivov iz raznih krajev sveta, ampak tudi po nadvse prijetnem stiku, ki ga zna vzpostaviti s poslušalci. V društvu «Tabor» se bo tokrat predstavil z zelo aktualnim predavanjem: «Nil, večna reka življenja». Njegovo predavanje bodo, kot rečeno, spremljali diapozitivi.

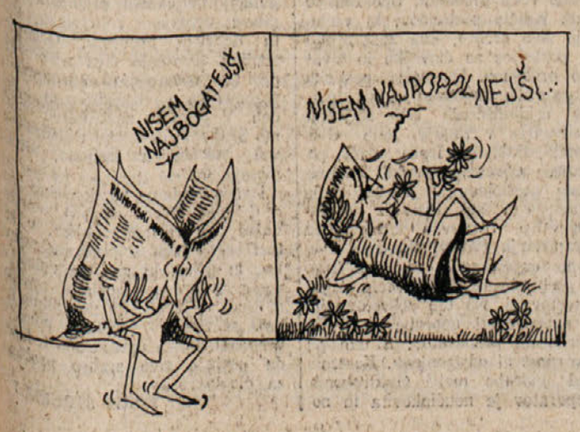

POGOVOR Z ŽUPANOM JOŽEFOM ČEŠČUTOM

Občini Sovodnje in Škofja Loka se bosta letos poleti pobratili

Slovesnosti bosta spomladi v Škofji Loki, junija pa v Sovodnjah - Opravljene vse potrebne priprave

V tem letu se bosta pobratili občini Sovodnje in Škofja Loka. Občinska sveta teh dveh občin sta že odobrila ustrezne predloge, tako da se bo svečanost pobratenja mogla izvesti spomladi v Škofji Loki, poleti pa v Sovodnjah. Sovodenjska občinska uprava je v teh dneh prejela od občinske uprave v Škofji Loki obvestilo, da so predlog o pobratenju že odobrile pristojne komisije družbenopolitičnih organizacij, že poprej pa je podoben sklep sprejela občinska skupščina. Omenjene priprave so se izvršile v tem letu.

Škofjeločanom naša občina ni nezhana. Prvi stiki so bili vzpostavljeni pred dvema letoma. «Začelo se je z množičnim izletom, ki ga je Slovenska prosvetna zveza priredila k Urhu in v Železnike,» je dejal župan občine Sovodnje Jožef Češčut.

«Takrat je iz naših krajev odšlo z 10 avtobusi na obisk v Slovenijo okoli 500 goriških Slovencev. Ob tisti priložnosti sem predsedniku skupščine občine Škofja Loka Polajnarju namignil, da bi se naši občini pobratili. Predlog, ki se mi je zdel umesten, danes uresničujemo.» Češčut nam je nadalje povedal, da so v Škofji Loki že pobratenj z neko občino v bližini Bologne, pa se jim zdi potrebno, da imajo bratske vezi tudi z neko zamejsko slovensko občino. «Preko naše občine bo vzpostavljen trden most prijateljstva in sodelovanja s krajem v Emiliji. Povezujejo pa nas še drugi razlogi. V občini Škofja Loka je kraj, ki se imenuje Sovodenj. Poleg tega so predniki sedanjih prebivalcev v Železnikih izdelovali železne klamfe in jih po rimski cesti, ki je bila speljana po Stradalti in po naši občini, prevažali v Benetke, da so jih uporabljali pri spenjanju lesenih tramov.»

Sovodenjski občinski svet je sklep o pobratenju sprejel že v mesecu novembru. Takrat je sestavil kratek opis občine in ga poslal občini Škofja Loka. V predstavitvi so zajeli zgodovinske, zemljepisne in narodnostne značilnosti občine in krajev. Izrecno so poudarili, da so se tudi Sovodenjci kot vsi Primorci, trdno upirali fašističnim raznarodovalnim naklepom. Od 1.800 prebivalcev je padel v osvobodilnem boju 101 občan, kar je najbolj zgovoren dokaz predanosti idealom narodnosti, svobode in enakopravnosti. V dokumentu so podrobno opisali pestro dejavnost, ki jo vzdržujejo prosvetna in športna društva ter gospodarske organizacije. Izrecno so poudarili, da so s prispevki ter z izredno pomembnim osebnim deležem in prostovoljnim delom v Sovodnjah zgradili kulturni dom, ki je postal živahno središče razgibanega kulturno-prosvetnega življenja.

«Pobratenje bomo izvedli z dvema ločenima dejanjema. Najprej se bomo mi udeležili svečanosti v Škofji Loki. Takrat bo gostitelj predsednik skupščine Polajnar, ki mu bo spomladi potekel mandat. Potem pa bomo svečano zasedanje občinskega sveta priredili v Sovodnjah, na katerega bomo povabili novega predsednika skupščine občine Škofja Loka. Drugi del pobratenja bomo povezali s tradicionalnim praznikom, ki ga prirejamo v mesecu juniju,» je zaključil pogovor sovodenjski župan Češčut.

Danes protestna manifestacija tekstilcev

Danes dopoldne bo po goriških ulicah sprevod uslužbencev podgorske tekstilne tovarne. V tej zvezi je goriško združenje trgovcev izdalo posebno tiskovno poročilo, v katerem izraža polno solidarnost z delavci največjega podjetja na Goriškem. Jutri zjutraj pa je v Gorici napovedan sestanek članov vodstva grupe Bustese, na katerem naj bi prišlo do pomembnih odločitev.

Bužinelovih 75 let

Pred nekaj dnevi je Alojz Bužinel slavil svoj 75. rojstni dan. Rodil se je v Medani, kjer še živijo njegovi trije bratje in dve sestri. Vedno je kmetoval. Na svojem posestvu v Pradežu pri Krminu, kjer živi od 1941. leta, je prve vzorne vinograde zasadil 1956. leta. Deset let kasneje je opustil hlev ter se posvetil samo vinogradništvu. Bil je den izmed prvih briških vinogradnikov, ki je prejel nagrado. Oskarja za vino so mu 1968. leta podelili v Tržiču. Takrat je izmed vseh razstavljavcev zbral za svoja vina največ točk. V glavnem prideluje tokaj, asortma pa je popestril še z drugimi plemenitimi vini kot so müellerthurgau, razni pinoti, sauvignon, rebula, tramier in seveda, s črnimi vini kot sta merlot in kabernet.

Alojz Bužinel, ki si je svoje znanje pridobil tudi v sodelovanju s kmetijskim nadzorništvom ter z obiskovanjem tečajev in s strokovnimi obiski po raznih kleteh, je skrb za proizvodnjo in prodajo vina prepustil svojima dvema sinovoma in njunima družinama. Danes so tista povojna leta, ko vino ni imelo cene in ko z njim nisi vedel, kaj bi. Bužinelovi so si oskrbeli vso potrebno mehanizacijo za obdelavo vinogradov in za ustekleničenje vina, tako da delo ni naporno. Kot večina individualnih vinskih proizvajalcev so tudi Bužinelovi trgovci z vinom. Njihove steklenice se pojavljajo v nekaterih priznanih restavracijah na Goriškem, pošiljajo pa jih tudi v Milan, Rim in Turin.

Danes, ko sta sinova prevzela večji del skrbi okoli vodenja posestva, se Bužinel lahko z večjo vnemo posveča petju v zboru na Plešivem ter v oktetu v Krminu. S petjem potrjuje svojo trdno narodno zavest, ki jo je izpričal tudi med vojno s sodelovanjem v osvobodilnem gibanju. Ob lepem jubileju mu kličemo: še na mnoga leta!

PROSVETNO DRUŠTVO «KRAS» V DOLU

vabi

drevi ob 20.30 na

PREŠERNOVO PROSLAVO

v prostorih osnovne šole na Palkišču.

Poleg priložnostnega govora bo na sporedu recital Mladinskega centra, nastop mladinskega pevskega zbora z Vrha, člani fotografskega odseka pa se bodo predstavili z manjšo razstavo slik.

VABLJENI!

MAMILA NA ŠOLI ŠE ZMERAJ V OSPREDJU

UČNO OSEBJE ZAVODA «E. GIACICH» SOLIDARNO Z MLADO PROFESORICO

Prispevali bodo za sodne stroške, ki jih bo Pacorjeva imela s tožbo zaradi obrekovanja

Afera zaradi sodne preiskave proti mladi profesorici Antonelli Pacor, na tržiškem zavodu «E. Giacich» se še ni polegla. Kakor je znano, je sodna oblast proti profesorici uvedla preiskavo na podlagi anonimne ovadbe, da je med poukom navajala dijake k uživanju mamil.

Prejšnje dni so do takega postopka zavzele dokaj ostro stališče sindikalne organizacije, včeraj pa so na posebnem zborovanju povedali kaj o tej zadevi mislijo Antonellini kolegi. Na zborovanju so tudi sprejeli dokument, v katerem izražajo solidarnost mladi profesorici, ki si je upala javno, v šoli, govoriti o tako perečem vprašanju, kakor so mamila, zaradi katerih vsako leto umre nekaj sto mladih ljudi. Na omenjenem zborovanju so tudi sklenili, da Antonelli, poleg moralne pomoči, ponudijo tudi konkretno pomoč s tem, da bodo prispevali za stroške, ki jih bo imela s sodiščem, kjer je vložila tožbo proti neznancem zaradi obrekovanja. Učno osebje zavoda «E. Giacich» zahteva tudi, da sodna oblast čimprej zaključi preiskavo in ugotovi usmerjevalce in pobudnike tega zahrbtnega dejanja.

Gripa razsaja v Tržiču Omejeni obiski v bolnišnici

Gripa se z neverjetno naglico širi tudi na tržiškem območju. Da bi preprečili širjenje te bolezni tudi med bolniki, je vodstvo tržiške bolnišnice «klenilo začasno omejiti obiske na nekaterih oddelkih, kjer bi tako virusno obolenje lahko povzročilo težke posledice. Ukrep velja zaenkrat za kirurški oddelek in za oddelek za intenzivno nego.

INTER CENTRO SPORT

GORICA, Tržaška cesta (nasproti letališča — blizu mirenskega mejnega prehoda) — Tel. 30-910

NUDIMO VELIKE POPUSTE ZA VSA ZIMSKA OBLAČILA — PRIPOROČAMO VAM PREDVSEM ZNANO SPORTNO KONFEKCIJO

«gigi RIZZI»

Kdor kupi za 50.000 lir vrednosti, je deležen tedenskega žrebanja treh (3) zimskih kompletov.

SMUČI - VEZI - SMUČARSKI ČEVLJI - ŠPORTNA KONFEKCIJA

OKTOBRA ALI NOVEMBRA V AVDITORIJU

Pobuda za izvedbo prireditev italijanskih in slovenskih šol

Pogovora so se udeležili predstavniki občine, ravnatelji srednjih šol in predsedniki zavodskih svetov

Ravnatelji srednjih šol ter predstavniki zavodskih svetov italijanskih in slovenskih šol so se v torek popoldne na županstvu v Gorici pogovarjali z odbornikom za kulturo, šport in rekreacijo Fantinijem o skupni šolski prireditvi, ki naj bi jo pripravili letos meseca oktobra ali novembra. Pobudo za sestanek je dala občinska uprava. Odbornik Fantini, ki je sejo vodil, je uvodoma dejal, da bi se občinska uprava rada vključila v kulturno - prosvetno izvenšolsko dejavnost srednjih šol. Občina je namreč pripravljena koordinirati posamezne šolske prireditve, ki jih organizirajo italijanske in slovenske šole ob zaključku šolskega leta ali med njim. Navedel je tudi nekaj šol (ločniška in slovenske srednje), ki so v zadnjem letu ali pa v preteklosti pripravljale nastope glasbenega in gledališkega značaja. Namen sestanka je bil torej ugotoviti možnosti, da občinska uprava pomaga izvesti takšne prireditve s tem, da zagotovi avditorij, propagandni material in pomoč v kakšni drugi obliki.

Šolski ravnatelj in predsedniki zavodnih svetov so si nato izmenjali informacije o prireditvah, ki so jih že organizirali, ter o nastopih, ki jih še bodo. Med pogovorom so ugotovili, da bi bila najbolj prikladna meseca za šolske akademije oktober ali november. Slovenske srednje šole bi se lahko predstavile samo skupno, zlasti velja to za vse višje srednje šole.

Udeleženci sestanka so ugodno ocenili pobudo ter se sporazumeli, da se bodo o njej pogovorili na sestankih profesorskih zborov in zavodskih svetov. Pretehtali bodo vse možnosti, kako to pobudo izpeljati, nakar se bodo znova sestali s predstavniki občine in jo poskušali uresničiti.

Gledališča

Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici, drevi ob 20.15, F. Arrabal - D. Tralić: Pismo generalu Francu. Abonmajska predstava za red premierski in izven. Predstava bo v veliki dvorani PDG v Novi Gorici.

Prosveta

Prosvetno društvo «Vipava» na Peči priredi na sedežu jutri, 24. februarja, ob 20.30 Prešernovo proslavo. Na sporedu so priložnostni govor, nastop domačih recitatorjev in skupine Mladinskega centra iz Gorice ter dekliškega zbora z Vrha.

Prosvetni društvi «Naš prapor» in «Andrej Paglavec» priredita jutri, 24. februarja, ob 20.30 v prosvetni dvorani v Peymi skupno Prešernovo proslavo. Spored: priložnostni govor, nastop domačih recitatorjev, moškega zbora «Andrej Paglavec» iz Podgore, otvoritev razstave slikarjev Silvana Bevčarja in Hijacinta Jusse.

Koncerti

V avditoriju v Gorici bo drevi, ob 18.00, na pobudo goriške občine in v sodelovanju z novinarskim krožkom iz Trsta recital pevke Glorie Paulizze, ki bo ob spremljavi pianista Ennia Silvestrija izvajala recital italijanskih ljudskih pesmi

Kino

Gorica

VERDI 16.45—21.00 «Via col vento», C. Gable

CORSO 17.15—22.00 «In nome del papa Re», N. Manfredi in C. Scarpitta.

MODERNISSIMO 17.30—22.00 «Il portiere di notte», D. Bogarde in C. Rampling, mlajšim od 18. let prepovedan

CENTRALE 17.00—22.00 «Concerto di fuoco», J. Iglehard in C. Speed, mlajšim od 14 let prepovedan

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «I ragazzi del coro».

EXCELSIOR 16.30—22.00 «Punto di rottura».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Potovanje prekletih» — ameriški film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Mož srečne roke» — ameriški film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Hudičev svet» — ameriški film ob 19.30.

SEJA KRAJEVNE SKUPŠČINE V ŠTANDREŽU

Upravo telovadnice zaupati društvom, ki delujejo v vasi

Največjo odgovornost prisoditi športnim društvom Za katere športne panoge bo služil objekt

V torek zvečer se je v Štandrežu sestala krajevna skupščina. Sestanek je predsednik Walter Reščič sklical z namenom, da se pogovorijo o upravi telovadnice, ki jo občina gradi v Štandrežu, o njeni uporabljivosti ter o izbiri športnih rekvizitov.

Uvodoma so z zadovoljstvom ugotovili, da je objekt zgrajen do tretje faze in da ga bodo že letos lahko uporabljali. Ko je tekla beseda o upravi poslopja, so se navzoči sporazumeli o predlogu, da bi to nalogo prevzela domača društva, ki bi objekt dajala v uporabo šoli ter društvom, ki delujejo v tem kraju. Poglavitno odgovornost za upravo bi prisodili športnim društvom.

Obsežno so razpravljali o podu v telovadnici. Po mnenju članov krajevnega sveta bi morali izdelati takšnega, da bi ustrezal igranju odbojke, košarke, rokometa in za kotalkanje. Ker je sedaj kotalkanje v Štandrežu ter v slovenski soseščini zelo razvita športna dejavnost, se ogrevajo za izdelavo takšnega poda, kakršen je v športni dvorani v dolini Korna, torej iz asfalta ali kakšnega podobnega materiala, da bi na njem kotalkali skozi vse leto.

Če se lahko vključimo v razpravo o izbiri materiala za pod, potem moramo povedati, da ni mogoče zgraditi dvorane, ki bi služila tako različnim športnim zvrstem, predvsem pa ni mogoče izdelati za vse športne panoge primernega podu. Zavedati se moramo, da so podovi iz gume, asfalta in drugih podobnih materialov hladni ter neprimerni za telovadbo, ki bo poglavitna dejavnost, zlasti za učence.

Pogovorili so se tudi o izbiri telovadnega in športnega orodja ter pri tem omenili možnost njegovega nakupa pri znani slovenski firmi ELAN.

Vsekakor bodo o vseh teh vprašanjih govorili še s projektantom pri katerem bodo dobili dodatne informacije.

V nadaljevanju seje je bila na rešetu ureditev avtomobilskega prometa v Štandrežu. Pogovorili so se o predlogu, da bi prepovedali parkiranje vozil v nekaterih ulicah.

Prešernova proslava drevi v Dolu

Doljani bodo počastili letošnji slovenski kulturni praznik drevi, s prireditvijo v osnovni šoli na Palkišču. Letošnja Prešernova proslava bo nekoliko drugačna od podobnih prireditev prejšnjih let. K sodelovanju so namreč povabili mladinski pevski zbor z Vrha, člani goriškega Mladinskega centra pa bodo izvajali odlomke iz Župančičeve Dume. Kot domač doprinos lahko štejemo fotografsko razstavo, ki jo pripravljajo člani pred kratkim ustanovljenega fotografskega odseka.

Razna obvestila

Pokrajinska uprava v Gorici obvešča vse zainteresirane, da zapade, v soboto, 25. februarja, rok za vložitev prošenj za štipendije za dijake in študente, ki obiskujejo kmetijske srednje šole in kmetijske fakultete na univerzah. Ustrezne tiskovine so na razpolago na pokrajinski upravi.

Glasbena matica obvešča abonente in druge obiskovalce glasbenih predstav, da bo priredila 5. marca v Kulturnem domu v Trstu, izven goriškega abonmaja, gostovanje Opere iz Ljubljane s Smetanovo «Prodano nevesto». Za to priliko organizira Glasbena matica, če bo dovolj interesentov, avtobusni prevoz iz Gorice v Trst. Abonenti Glasbene matice bodo imeli pri nakupu vstopnic popust. Vstopnice so na razpolago vsak dan popoldne na sedežu Glasbene matice v Ul. Malta 2.

Prihodnji teden stavka na šolah

V Tržiču bo v ponedeljek, 27. februarja, ob 17. uri na sedežu FLM, sestanek vseh članov šolskih sindikatov CGIL, CISL in UIL. Sklicalo ga je tajništvo sindikalne federacije. Obrazložili bodo vzroke, ki so privedli do napovedi stavke v tem sektorju, ki bo 3. marca.

● **Notranje ministrstvo** je razpisalo javni natečaj na podlagi izpitov za 120 mest v vodilnih organih javne varnosti. Natečaja se lahko udeleži jo italijanski državljani v starosti od 18 do 30 let in ki imajo izpričevalo o opravljeni visokošolski izobrazbi — doktorat iz prava, političnih ved ali ekonomije in trgovine. Podrobnejša pojasnila nudijo na prefekturi.

V VČERAJŠNJIH ZGODNJIH URAH

Samotar v Ulici Lunga umrl zaradi zadušitve

V stanovanju je gorelo, gasilci so možakarja našli že mrtvega

Komaj 56-letnega Maria Spangherja, ki je sam živel v majhnem stanovanju v Ulici Lunga 24, na dvorišču, kjer so še druge družine, so gasilci našli včeraj zjutraj mrtvega zaradi zadušitve. Da prihaja dim iz njegovega stanovanja, se je zavedla okrog pol sedmih Helena Ožbot Gurtner, ki biva v stanovanju poleg Spangherjevega. Takoj je poslala sina Giorgia, da obvesti gasilce in ti so takoj prihiteli z ekipo. Ko so prvi gasilci vdrli v stanovanje, da bi pogasili požar, so na tleh sobe polne oblek in cunj našli, poleg postelje in blizu peči na drva, Spangherjevo truplo. Poklicali so pomoč, kmalu so prišli še drugi gasilci in policija. Gasilci so požar kmalu pogasili; iz stanovanja so morali odnesti kup ožganih cunj in pohištva. Malo kasneje sta prišla še zdravnik dr. Casasola in načelnik letečega oddelka policije dr. Malizia.

Pokojni Spangher je živel sam, na hrano je hodil v menzo ECA, bil je po svoje čudak.

Ne mučimo živali!

Društvo za zaščito živali opozarja, da se množijo primeri neodgovornega ravnanja z domačimi živalmi, zlasti psi, ki so prisiljeni živeti v ujetništvu, priklenjeni na zelo krtako verigo, brez primernega zatočišča v slučaju slabega vremena.

Te dni je moralo društvo že nekajkrat posredovati pri takih «ljubiteljih» živali, da so za svoje varovance oskrbeli nekoliko znosnejše pogoje. Društvo nadalje opozarja, da je mučenje živali tudi kaznivo dejanje, čeprav zelo neradi posegajo po tako drastičnih ukrepih.

Dva nočna obiska v Tržiču

Neznanci so obiskali v noči med torkom in sredo registrski urad v Tržiču, na Ulici S. Marco. Veliko so si prizadevali, da bi izsledili blagajno ter pri tem pustili za sabo precejšnje razdejanje. Na srečo niso odnesli ničesar. Nočnega obiska so se zavedli šele včeraj zjutraj uradniki ter o dogodku obvestili policijo.

Nekoliko bolj donosen pa je bil nočni obisk v slaščičarni Teclich, na Tržaški cesti 186 v Tržiču. Neznanci so v lokal vdrli skozi stranska vrata, pri napornem delu pa se jih je najbrž polotila tudi lakota, saj si pospravili kar precej slaščic. Počistili pa so tudi inkaso v blagajni, okrog 300.000 lir. V teku je preiskava.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italia 10, tel. 2576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Antonio, Ul. Cosulina 147, tel. 40497.

Prispevki

N.N. iz Gorice je prispeval 5.000 lir za naš dnevnik.

OB 35-LETNICI NJEGOVE SMRTI

POSLEDNJI BOJ JANKA PREMRLA-VOJKA

Včeraj je poteklo 35 let od smrti primorskega partizanskega prvoborca, narodnega heroja Janka Premrla - Vojka. Vojko se je rodil 29. februarja 1920 v Šent Vidu pri Vipavi. Vzgojen v narodno zavednem duhu se je že kot mladenič zavedel, da piše fašizem smrt slovenskemu ljudstvu pod Italijo. Zasovražil je črni režim in se mu začel upirati z mladostno zagretostjo. Nič čudnega zato, če se je že na začetku februarja 1942 podal v gozdove na čelo prvim primorskim partizanom. S svojo četo je postal strah in trepet fašistične soldateske na eni ter legenda med slovenskim ljudstvom na drugi strani. Na čelu svojih soborcev se je udeležil neštetih spopadov s fašistično vojsko, med drugimi tudi bitke na Nanosu aprila 1942, ko je 54 partizanskih borcev več kot osem ur vztrajalo v neenakem boju s premočnim sovražnikom. Ta bitka je pomenila za vso Primorsko prelomnico k naglemu širjenju in krepitvi partizanskega gibanja.

Februarja 1943 se je skupina Vojkovih borcev spopadla s sovražno skupino v bližini Idrijske Bele. Bitka, v kateri je imel sovražnik veliko mrtvih, se je že nagibala h končnemu porazu nasprotnika, ko je bil Vojko smrtno zadet v trebuh. Po enem tednu trpljenja je izdihnil v noči med 21. in 22. februarjem.

18. aprila 1944 je bil Vojko proglašen za narodnega heroja.

Poslednji boj in smrt Janka Premrla - Vojka je v knjižici z naslovom «Vojkov vod» opisal njegov soborec tudi v tej poslednji bitki, Ivan Renko. Iz nje ponatiskujemo del zadnjega poglavja.

Vsak čas smo pričakovali znak za juriš, stisnili bomo fašiste in jih potolkli do kraja.

V tem pa zaslišim, da me zgoraj nekdo kliče po imenu. Po glasu spoznam, da je to Lado.

«Kaj je?»

«Umik takoj!»

«Umik? Čemu?»

«Umik, hitro! Ne sprašuj!»

Zapustili smo položaje. Povzpnemo se do Ladota, ki nam pove, da je Vojko težko ranjen. Moramo ga čimprej odnesti na varno, da ne bo prepozno, če mu še lahko pomagamo.

Tovariši iz Borisove desetine so že pripravljali zasilna nosila. Vojko je sedel naslonjen na Borisa. Ranjen je bil v trebuh in videli smo, da neznosno trpi. Bil je ves

bled v lica in je le z veliko težavo govoril. Ko je videl, da se umikamo zaradi tega, ker je on ranjen, se je uprl.

«Pustite me tu. Juriš, juriš! Ne umikajte se! Nazaj na položaje! Dotolcite fašiste!»

To je bilo edino njegovo povelje, ki ga je dal svoji četi, da ga ni izpolnila...

Umaknili smo se. Nad črnovrško planoto se je spustila zimska noč. Po ozki gazi se je kolona počasi pomikala proti taborišču. Nosila z ranjencem so se enakomerno zibala na ramenih tovarišev, ki so stopali rahlo in previdno, da mu ne bi povzročali bolečin.

Ko smo bili že globoko v gozdu, sem odšel naprej, da v taborišču pripravim vse potrebno. Lado je bil že odšel, da pošče zdravnika.

V taborišču so nas čakali. Baraka je bila razsvetljena in še nihče ni legel. Komaj odrinem vrata, me pozdravijo navdušeno vzkliki:

«Živjo! Pa je spet ena več!»

Zavem se, da to velja zaplenjeni strojnici, ki se je, sam ne vem kako, znašla na moji rami. Ostala mi je, ko smo se s tovariši vrstili, noseč Vojka, in smo drug od drugega prevzemali orožje.

Toda tovariši so hitro opazili, da nekaj ni v redu. Nastala je hipoma tišina. Povedal sem, kaj se je zgodilo.

«In prav danes je prišlo povelje, s katerim so ga imenovali za komandanta brigade. Prve brigade na Primorskem!»

Pripravili smo mehko ležišče na gornjem pogradu. Nanj smo položili Vojka, ki mu je tačas nekoliko odleglo. Tovariš Kajtimir, ki je bil takrat pri nas, ga je hrabril in mu povedal, da so ga imenovali za komandanta brigade. Vojko se je nasmehnil:

«Ranjen sem težko. Ne bom prenesel.»

«Samo hrabro, Vojko! Še boš jurišal na fašiste, ne s četo, z brigado. S svojo brigado!»

Zasencili smo svetilko in baraka se je pogreznila v mrak. Pólegli smo po pogradih, toda zaspal ni nihče dolgo v noč.

Novsezgodaj zjutraj je Lado prišel nazaj. Zdravnik ni hotel priti. Bil je to neki zdravnik iz Idrije, katerega imena se več ne spominjam. Računali smo nanj, kot na svojega človeka, toda bil je strahopetec in je odpovedal.

Takoj je odšla patrulja v glavni štab, ali pot je bila dolga in preden je prišel zdravnik od tam, je Vojko po enem tednu boja s smrtjo v noči od 21. na 22. februar izdihnil.

Tako je domovini daroval svoje življenje njen zvesti sin, izpolnjujoč svojo dolžnost do nje, do svojega naroda in partije, ki ji je pripadal.

* * *

Mrzlo, jasno zimsko jutro. Pobeljeni vrhovi smrek bleščijo v sončnih žarkih; drobno se z njih usipa sneg in rahlo pada na nosila.

Borci Trnovske čete poslednjič spremljamo svojega tovariša in komandirja.

Pokopali smo njegovo truplo brez govorov, brez salv. V skritem kotičku temnega gozda bo počival junak, dokler uporni narod ne izbojuje svoje pravde in mu ne najde poslednjega bivališča v svobodni slovenski zemlji.

Še do sobote v palači Costanzi

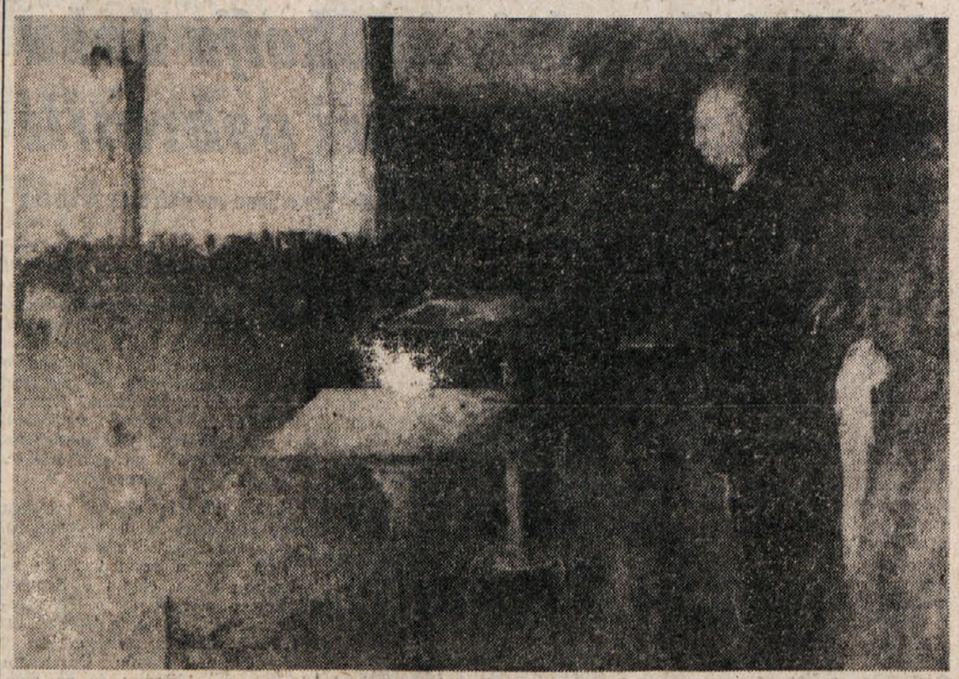

Že dolgo ni kaka razstava doživela tolikšnega uspeha, kot ga doživlja Rosignanova razstava v palači Costanzi, kjer je že poldrugi mesec na ogled večje število olj tega znanega tržaškega mojstra. O razstavi so poročala vsa krajevna in ne le krajevna občila, o njej so še razpisali in razgovorili umetnostni kritiki. Zaradi tega je bila razstava podaljšana, pa le do sobote, 26. t.m. Na sliki Rosignanovo olje «Osamel»

V 9 DNEH PRIKAŽEJO, KAR JE V FILMU NAJBOLJŠEGA

BEOGRAJSKI FEST ZARES «FESTIVAL FESTIVALOV»

Poleg prikazovanja najboljših filmskih dosežkov leta se v jugoslovanskem glavnem mestu srečajo filmski ljudje, da obravnavajo probleme kinematografij

Beograjski Fest — ki se je letos vršil v dneh od 3. do 11. februarja — se iz leta v leto vedno bolj uveljavlja kot ena najbolj pomembnih filmskih manifestacij na mednarodni ravni.

Za razliko od drugih podobnih pobud v svetu (Cannes, Berlin itd.) Beograd ne predstavi «svetovnih premier», pač pa se na tej manifestaciji predstavi «najboljše», kar je filmska proizvodnja raznih dežel dala v minuli sezoni, izbirajoč najboljše filme, ki so bili predstavljeni na raznih festivalih kot tudi tista dela, ki iz tega ali onega razloga niso mogla biti vključena v program tega ali onega festivala, ki pa zaslužijo, da jih prištejemo med «najboljša dela». Gre torej za festival festivalov.

Za filmskega kritika, za tistega, ki se s filmom študijsko ukvarja, pa tudi za preprostega filmskega gledalca devet dni beograjskega Festa predstavljajo edinstveno priložnost za malone popoln pregled filmske ustvarjalnosti enega leta. In to brez vsakega zvezdništva, brez slehernega merkantilizma, ki žal prepogosto pogojuje podobne manifestacije v zahodnem svetu. Tako je navzočnost slovitih avtorjev — iz Italije so bili npr. navzoči Damiano Damiani, Paolo in Vittorio Taviani, Pasquale Squitieri, Sergio Amidei — in znanih umetnikov — začenši s Robertom De Nirom, do Sissy Spacek, od Giana Marie Volonteja do Marcella Mastroiannija — služila predvsem izmenjavi informacij ter srečanjem za izmenjavo izkušenj in idej.

Hkrati je treba prav tako v okviru Festa podčrtati vsakoletni simpozij, ki obravnava posebne probleme, ki se nanašajo na film. Letos je bila osnovna tema «Film in zgodovina». Tega simpozija so se udeležili najbolj kvalificirani strokovnjaki, npr. Guido

Gian Maria Volontè na Festu v Beogradu (Foto Gavrilović)

Aristarco iz Italije, Jerzy Olazevski iz Poljske, Donald Richie iz ZDA, Nikolaj Savicki iz Sovjetske zveze, Halk R. Blum iz Zahodne Nemčije in drugi. Prav tako se je tega simpozija udeležilo več jugoslovanskih strokovnjakov, med katerimi tudi slovenski strokovnjak Tone Frelih. Rezultati tega simpozija so bili že zbrani v posebni publikaciji, ki jo bo treba jemati v poštev pri vsaki nadaljnji študiji o odnosih med filmom in zgodovino.

Najbolj značilno dejstvo tega festivala pa je prav gotovo način, kako se ustvari stik med občinstvom in Festom. Filmov namreč ne prikažejo samo strokovnjakom ali tako imenovani elitni publiki, pač pa vsemu občinstvu. Drugih sto filmov Festa so vrteli, nekatere tudi večkrat, v kakih desetih kinematografskih dvoranah Beograda.

Fest je torej zelo razčlenjena iniciativa z dokaj zapleteno organizacijo in je namenjena čim širšemu občinstvu, seveda v smislu specifičnega zanimanja, začenši s tistimi, ki se specifično ukvarjajo s to dejavnostjo, nadalje z bolj širšim krogom občinstva, tako da ima vsakdo priložnost preveriti dejavnost na tem področju, napraviti ustrezne primerjave, ažurnirati svoje poznavanje, ustvariti ustrezne stike, poglobiti probleme filma ki se nanašajo na film in kinematografijo. V tem smislu predstavlja devet dni Festa izredno priložnost za vsakogar, ki se iz tega ali onega razloga zanima za kinematografijo, da dobi primeren odgovor na številna vprašanja, ki jih postavlja filmska umetnost kot eden najpomembnejših pojavov naše dobe.

V tem kratkem prikazu prav gotovo ne moremo podati slike o sto filmih, ki so bili prikazani na Festu. Edino kar lahko rečemo, je, da film, v Festovi selekciji daje zelo točno podobo vsega, kar je življenjsko problematičnega v sedanjem trenutku v zgodovinski specifičnosti posameznih dežel. Neposredno ali posredno kaže podobo kulturnega in idejnopolitičnega vrenja, ki ga neposredno prikazuje sodobni svet preko filmov kot so «Padre padrone» (Oče gospodar), Italija, «Das Ei der Schlange» (Kačje jajce), iz Zahodne Nemčije, «Eliza vida mia» (Eliza življenje moje) iz Španije «New York, New York» iz ZDA, «Mehaničeskovo pianino» (Mehanični pianino) iz Sovjetske zveze, «Julia» iz Velike Britanije, «3 Women» (Tri ženske) iz ZDA, «El puente» (Most) spet iz Španije, «I kinigu» (Lovci) iz Grčije, «Sprava Gorganove» (Primer Gorganove) iz Poljske, «La Question» (Problem) iz Francije itd.

Prav zaradi tega Fest, ki predstavlja prikaz najboljšega, kar je filmska proizvodnja dala v enem letu, predstavlja tudi trenutek razmišljanja o najbolj skritih aspektih dogajanja raznih dežel in različnih družbenih ureditev. Neusmiljena filmska kamera, ki s svojo silo razgalja na platnu vse, nas neposredno vključuje v dogajanja na svetu.

Goriška skupina «Kino-atelje»

Novost na knjižni polici

JANEZ MENART:

«Pod kužnim znamenjem»

Pesnik Janez Menart je izdal svojo novo pesniško zbirko, ki bo gotovo razveselila vse prijatelje domače poezije, posebej še tiste, ki imajo radi Menarta in so jim njegove pesmi všeč. Pri Državni založbi Slovenije je izšla knjiga z naslovom POD KUŽNIM ZNAMENJEM, ki je po vrsti, če upoštevamo tudi druge izdaje, trinajsta Menartova pesniška knjiga. Za sodobnega pesnika je to kar precejšnja bera, pa čeprav je že nekaj let, kar izvirne, nove pesniške zbirke Menart ni dal na knjižni trg. Tako vsebuje knjiga, ki je zdaj pred nami, razmeroma znaten opus iz razmeroma daljšega pesniškega obdobja in pomeni prerez Menartove ustvarjalnosti zadnjih let.

Knjiga Pod kužnim znamenjem obsega za uvodno pesmijo, ki je dala zbirki naslov, in pred končno pesmijo Krik pesmi razvrščene v devetih ciklih. Motivika teh pesmi je, če povemo preprosto, življenje, kajti v teh pesmih je zastopano vse, kar se lahko človeku pripeti. In zato v teh pesmih Menart obravnava osebne in družbene probleme. Malo je nostalgije nad minulimi leti, malo je sodobnega družbenega dogajanja. Potem so pesmi iz kmečkega življenja, pa filozofske pesmi, v katerih pesnik razmišlja tudi o pesniškem poklicu. Dodal je nekaj preprostih pesmi iz vsakdanjega življenja (ciklus Od jutra do večera) in zbirko zaključil s pesmijo, v kateri se kot mnogi pesniki pred njim sprašuje odkod in kam? Gre torej za zajetno bero najrazličnejših pesmi daljšega obdobja, ki jih priljubljeni pesnik daje javnosti v zaokroženi knjižni podobi.

Ko so na tiskovni konferenci ob izidu knjige Menarta vprašali, naj pojasni svojo zbirko, naj pove nekaj o svojih stvaritvah, je brž citiral nekoga, ki je dejal, da ni nič bolj neumnega kot da pesnik sam razlaga svoje pesmi. Bralci si bodo torej morali sami tolmačiti te pesmi, pri čemer pa najbrž ne bodo imeli pretežkega dela, ko bodo prebirali in se ob Menartovih stvaritvah zamišljali. Menart ostaja namreč takšen kot je bil: razmeroma preprost, jasen, dorečen, iskren, neposreden in vseskozi komunikativen.

Menartova poezija v novi pesniški zbirki je prav tako tudi aktualistična, ostaja na trdnih tleh vsakdanjosti pesnika samega in sveta okrog njega. In če nazadnje dodamo k temu, da je v veliki meri prežeta tudi s satiro in humorjem, finim Menartovim igrivim in iskrečim duhom in da povemo na koncu, da v njej ni igračkanja z besedami in estetiziranja moderne poezije, potem smo o značilnostih teh pesmi povedali vsaj nekaj tistega, o čemer pesnik sam ni hotel govoriti.

In tako prihajajo Menartove pesmi pred širok slovenski avditorij prijateljev poezije take kot so. Enim se bodo zdele preveč sodobne, preveč aktualistične, drugim morda preveč postavljene na trdna tla. Menartu očitajo tudi to, da v svojih pesmih pove preveč, da svojo misel izpelje do kraja in ne puščа bralcu, da po svoje razmišlja in dopolnjuje sam vse tisto, kar pesnik ni izrekel. Drugi pa bodo poudarjali prav te okolnosti, zlasti dorečenost, sodobnost in predvsem neposredno jasnost. V vseh teh sodbah je nekaj resnice. Toda take kot so pesmi Menartove zbirke Pod kužnim znamenjem pristne umetniške stvaritve, so primer sodobne, pa vendar v klasične rime upete pesmi, ki ljubitelja poezije prestavljajo v drug svet, mu grejejo srce in plemenitijo duha.

Sl. Ru.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

12.30 Argumenti, vzgojna oddaja
13.00 *Filo diretto*
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
17.00 Ob petih z ROSANNO SCHIAFFINO
17.05 HEIDI, risanka v nadalj.
17.30 V svetu realnosti
17.40 Vlakec: *Pravljice pesmice in igrice*
18.00 Argumenti Kako je Yu Kung premaknil gorovja
18.30 MALI SLAM, glasbena oddaja
19.00 Dnevnik 1 - KRONIKE
19.20 FURIA (TV film): ISKALCI PETROLEJA
19.45 Almanah, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 STAVIMO ?, nagradna oddaja
22.00 POLITIČNA TRIBUNA Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu

Drugi kanal

12.30 Gledališki problemi
13.00 Dnevnik 2 - OB 13. URI
13.30 Vzgoja in dežele
17.00 Program za otroke *Rudnik pod snežno odejo*, japonski film
18.00 *Namenjeno staršem* Mamila: DRUŽBENI PROBLEM
18.25 Iz parlamenta in Dnevnik 2 - SPORTNE VESTI
18.45 *Dober večer s... Kvartetom Cetra* «Braccio di ferro», risanka «Družina Robinson», 18. ep.
20.40 *Comemai speciale*, oddaja za mladino
21.10 Arabski emirati, 1. del
22.00 *Pogovori o odnosu moški - ženska*
22.30 Matt Helm (TV film): PROGNOZA: UBOJ Ob koncu Dnevnik 2 - ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

9.00 - 10.00 - 10.30 TV v šoli
16.00 Šolska TV
16.35 SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKI ŠTAFETI 4 x 10 KM
17.25 Po sledeh Marca Pola
18.25 OBZORNIK
18.40 *Zgodbe iz Kalevale*
18.50 Tehtnica za natančno tehtanje
19.30 DNEVNIK
20.00 BOMBAŠKI PROCES 2. del drame
21.20 *Osem dni Maroka ali dogovor s turističnim vodnikom*
21.55 DNEVNIK
22.10 Košarka: BEKO - BOSNA

Koper

16.55 Košarka: BEKO - BOSNA
18.30 Lahti: SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH TEKIH
19.25 Televizijski trim test
19.55 *Otroški kotiček*
20.15 DNEVNIK
20.35 NEVAREN SAFARI, film
22.10 Človek v delovnem kolektivu: FERIDA, dok.
22.40 Jazz na ekranu: Obrazi jazza, 4. del

Zagreb

21.20 Paralele
22.05 *Oaborniki*, nanizanka
22.50 DNEVNIK
23.05 *Sarajevski glasbeni večer*

ŠVICA

19.25 Kulturna agenda
19.55 Tu Bern
20.45 Reporter
21.45 *Frank Sinatra in prijatelji*

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 in 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Prijateljsko iz studia 2; 9.05 Zlate plošče - nekdaj in danes; 9.30 Mali oglasi; 9.45 Glasbena medigra; 10.05 Koncert sredi jutra 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.05 Družina v sodobni družbi; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Lansko mednarodno pevsko tekmovanje «C. A. Seghizzi» v Gorici; 13.35 Od melodije do melodije; 14.10 Roman v nadaljevanjih; 14.30 Evergreeni; 15.35 Kaj je novega v diskoteki; 16.30 Odprimo knjigo pravljic; 17.05 Koncert; 17.35 Glasbena panorama; 18.05 Slovenska književnost v Italiji; 18.20 Klasični album.

KOPER

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 15.30 in 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Slavne klavirske skladbe; 9.15 Poje skupina Swest; 9.32 Plošče; 10.00 Z nami je...; 10.10 Program za otroke; 10.32 Mini juke-box; 10.45 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Sprint glasba; 11.45 Popevke; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Turistični napotki; 14.15 Plošče; 14.33 Zborovsko petje; 15.00 Program za otroke; 15.20 Ansambel Pinto Sverko; 15.40 Popevke; 16.00 Na knižnem trgu; 16.05 Orkester Argelli; 16.49 Glasbeni notes; 17.00 Ob petih popoldne 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba; 18.00 Glasba po željah; 18.35 Mladi izvajalci: Gojenci GS Gorica; 20.00 Glasbeni inštrumenti; 20.32 Rock party; 21.00 Skladbe slovenskih mojstrov; 21.32 Ansambel lahke glasbe; 21.45 Pop glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 15.00 in 19.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Glasbeno prebujenje; 9.00 in 10.35 Glasbeno govorni program; 12.05 in 13.30 Vi in jaz '78; 14.05 Glasbeni program; 14.30 Kako se hranimo; 15.05 Prvi Nip; 17.10 Radijska igra; 17.45 Ali veš?; 18.00 Popevke; 18.30 Nenavadna potovanja; 19.35 Stanjena veseloigra; 20.30 Tedenska oddaja o boleznih; 21.05 Lepa resnica; 22.00 Glasbena kombinacija; 23.15 Lahko noč.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 in 7.55 Oni drugi dan; 8.45 Popevke; 9.32 «Doktor Živago», radijska igra; 10.12 Pogovori s poslušalci o ženski; 11.32 Glasbeni program; 12.45 Plošče. 13.40 Spored z Landom Buzzancom; 15.00 in 16.37 Tukaj Radio 2; 17.55 Neapelj danes; 18.33 Vzgojna oddaja; 18.56 Igralci pojejo; 19.50 in 22.45 Prijetno poslušanje; 20.40 «Bolni človek», radijska igra.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.30 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Iz naših spredov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola; 9.25 Jugoslovanska zborovska glasba; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem?; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji; 12.10 Zvoki znanih melodij; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Koncert za mlade poslušalce; 14.40 Enajsta šola; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 «Vrtiljak»; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Z opernih odrov; 19.20 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Jože Kampič; 20.00 Četrtkov večer; 21.00 Literarni večer; 21.40 Lepe melodije; 22.20 Skladbe za čembalo in orgle; 23.15 Literarni nokturno; 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov; 0.05 Lahka kri; 0.30 Pop, rock, beat; 1.03 Z opernega in koncert.

Patronat KZ - INAC svetuje

Ko pokojninska doba presega 40 let

Vpr.: *«Čeprav nimam še 60 let, pa imam že več kot 40 let dela, seveda z vojaščino vred. Delati sem namreč pričel že kot 14-letni vajenec in sem bil, razen služenja vojaškega roka, stalno zaposlen, med zadnjo vojno pa sem se udeležil NOB in so mi tisto obdobje tudi priznali. Kolikor mi je znano, bi lahko dosegel vpokojitev že pred 60. letom, ker sem presegel 40 let dela, vendar pa se mi sedaj objektivno ne splača. Že dobro poldrugo leto namreč prejemam kot visoko kvalificirani delavec znatno višjo plačo kot prej, zato bi rad delal še poldrugo leto, da bi nato imel še boljšo pokojnino, vsaj tako mi je svetoval neki prijatelj. Moj edini dvom je ta, če mi bodo upoštevali delovno dobo oziroma plačo po dopolnitvi 40 let? Ravnam pravilno?»* O. K.

Očitno se nanašate na posebno starostno pokojnino (anzianità), do katere ima zavarovanec pravico, če ima vsaj 35 let in največ 40 let pokojninske dobe, pod pogojem, da ni več v podrejenem delovnem razmerju, vendar pa neglede na osebno starost. Kakor je razvidno iz vašega opisa, ste že izpolnili «quorum» za priznanje najvišje možne odstotne mere starostne pokojnine (v višini 80 odstotkov), ki jo zavarovalni zavod izračuna na osnovi prejemkov. Za določitev pokojninske osnove, ki nato vpliva na višino pokojninskega zneska, upoštevajo pri izračunu na osnovi prejemkov (retributiva) najugodnejša tri leta plače v zadnjih desetih letih (navadno so vedno zadnja tri leta). V vašem primeru pa ste bili prav pred kratkim uvrščeni v višjo plačilno kategorijo, višji prejemki pa se seveda upoštevajo za vsa dozorela leta pokojninske dobe. Nihče vam ne prepoveduje, da ostanete še poldrugo leto ali več v podrejenem delovnem razmerju in si boste povišali mero povprečnega mesečnega prejemka na osnovi zadnjih treh let. Ko boste nato predložili na INPS prošnjo za upokojitev, bodo določili višino vaše pokojnine, ki bo znašala 80 odstotkov mesečnega povprečja prejemkov v zadnjih treh letih. S to «špekulacijo», ki pa je povsem zakonita, oziroma ni v nasprotju z obstoječimi zakonskimi določili, si boste znatno povišali pokojnino, ki vam jo bo INPS začel nakazovati od prvega dne naslednjega meseca po predložitvi zadevne prošnje.

ROK ZA PORAVNAVO KMEČKIH PRISPEVKOV

Vpr.: *«Moja žena je vložila prošnjo, da bi plačevala kmečke prispevke. In to od leta 1976 dalje. Prošnja je bila sprejeta in prav danes je dobila poziv od kmečke bolniške blagajne, naj pride dvignit izkaznico za zdravnika. Rad bi vas vprašal dve stvari: kaj ne more obdržati moje «kase» in kdaj bo treba plačati davke?»* D. Ž.

Kar se prvega vprašanja tiče, vaša žena lahko naredi opcijo, da je še naprej deležna zdravstvene oskrbe pri vaši bolniški blagajni, vendar pa bo morala kljub temu plačevati prispevke za kmečko blagajno. Zavarovalne prispevke za leto 1976, 1977 in 1978 pa boste plačali septembra meseca, ko bodo na osnovi poimenskih seznamov neposrednih obdelovalcev izstavili davčne kartele in vaša žena bo plačala za tri leta skupaj, seveda v štirih obrokih.

POTROŠNJA SADJA IN ZELENJAVE V ITALIJI

RIM — Italijani so največji potrošniki zelenjave in sadja v deželah evropske skupnosti, posebno pa pojedo veliko stročnic (in fižola) (15 kg na državljana na leto). Hkrati pa so Italijani tudi, poleg Francozov, najboljši pivci, vendar pa le vina in ne piva in drugih alkoholnih pijač. Največ mesa pa pojedo Irci, kjer pride 101 kg mesa na državljana na leto, za njimi pridejo Francozi z 99 kilogrami. Kot kaže statistika niso Nemci največji potrošniki krompirja pač pa Irci, ki pojedo 127 kg krompirja na leto, sledijo jim Belgijci in še nato pridejo Nemci. Irci tudi največ kadijo.

OB SRHLJIVIH PRIMERIH ZASTRUPLJENIH POMARANČ

ŽIVO SREBRO ONESNAŽUJE TUDI OKOLJE

Problem je postal «aktualen», ko so živo srebro našli v ribjem mesu

Zadnje dni se je ogromno pisalo in govorilo o zastrupitvi pomaranč z živim srebrom. Na tem mestu se ne bi spuščal v to zadevo. Problem živega srebra je bolj zaskrbljujoč kot zastrupljevalec okolja. Zato bom obravnaval ekološki ciklus tega elementa.

Živo srebro je pri sobni temperaturi edina tekoča kovina. Je zelo redko samorodno in največ ga je v obliki živosrebrnega sulfida, cinobra HgS. To je mineral rdeče barve. Pri nas ga nahajamo v Idriji.

Zaradi hlapnosti elementa, kot nekaterih njegovih spojih, sodi med nevarne onesnaževalce biosfere. Izredne važnosti je nastajanje metil živega srebra in plinastega dimetil živega srebra. Posledica metilacije je povečana toksičnost. Pri tem procesu imajo v naravi ključno vlogo mikroorganizmi in dva mikroelementa (kobalt in selen). Metil živo srebro se akumulira v vodnih organizmih, predvsem v ribah in rakih. V večini evropskih držav koncentracija tega elementa v ribjem mesu večkrat presega trenutne veljavne maksimalne dopustne koncentracije.

Letno svetovno proizvodnjo živega srebra ocenjujejo na deset do petnajst tisoč ton. Temu moramo dodati sežiganje fosilnih goriv, ki vsebujejo znatne koncentracije tega elementa. Na ta način gre letno v atmosfero približno sto tisoč ton živega srebra.

Industrija za pridobivanje klora z elektrolizo natrijevega klorida uporablja velike količine živega srebra. Pred leti je ta element nemoteno spuščala v okolje (200 g Hg na tono proizvedenega klora). Vendar so po odkritju akumulacije živega srebra v ribjem mesu brez zahtevnejših tehnoloških posegov znižali izgube živega srebra na 50 g in manj. Iz aspekta onesnaževanja okolja so še važnejše industrije barv, baterij in kmetijstva.

Prav v kmetijstvu nastopajo vedno večji problemi. Uporaba velikih količin pesticidov, ki vsebujejo živo srebro, ima zaskrbljujoče posledice za človeško in živalsko prehrano. Omenjene pesticide uporabljajo predvsem za obvarovanje uskladiščenih žit. Največje zastrupitve v zadnjih letih (Gvatemala, Pakistan, Irak) so bile posledica uporabe organskih živosrebrnih pesticidov v konzerviranju semenskega žita. Prav iz teh razlogov je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) skupaj z Svetovno organizacijo za kmetijstvo in prehrano (FAO) sklicala nekaj posvetovanj. Na teh posvetovanjih so prepovedali uporabo metil živosrebrnih preparatov. S tem pa nevarnost ni odstranjena. Kontrola nad uporabo metil živosrebrnih preparatov je neučinkovita in nove masovne zastrupitve so možne.

Kar se tiče možnosti zastrupitve s pitno vodo in zrakom, ni nobene nevarnosti. Meritve so pokazale, da je koncentracija živega srebra v vodi in zraku bistveno pod dovoljeno mero. Tudi nekatere gobe imajo sposobnost akumulacije živega srebra, vendar je pri njih koncentracija zelo majhna, že nepomembna.

Živo srebro je kumulativen strup. V organizem lahko pride skozi usta in kožo, pa tudi z vdihavanjem živosrebrnih hlapov. Anorganske spojine živega srebra povzročajo v sluznici prebavnega trakta koagulacijo beljakovin, prizadenejo kapilare, predvsem v ledvicah, ustih in debelem črevesju. Organske spojine sproščajo živo srebro počasi in povzročajo degenerativne spremembe v možganih in ledvicah. V primeru zastrupitve opazimo bruhanje in drisko (lahko krvavo), bolečine v trebuhu, živčne motnje itd.

Danes gledamo na dopustno koncentracijo živega srebra, upoštevajoč dva razloga: obliko, v kateri se element v prehrani pojavlja, in delež, ki ga ima določena vrsta prehrane v celotni prehrani ljudi in živali. Če pomislimo na važnost žitaric in ribjega mesa v prehrani, lahko upravičeno trdimo, da postaja živo srebro problem za človeštvo.

BORIS ŠTREKELJ

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Veliko več odločnosti bo treba, kajti sicer ne boste speljali zadeve do konca. Ljubosumni boste.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Sreča je na vaši strani, le izkoristiti jo bo treba. Pravilno uporabite prosti čas.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Veliko obetajoče srečanje. Ne nasedajte provokacijam, ker boste nastradali.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Preden se finančno obvežete, si zagotovite ustrezno podporo. Neka čustva je treba podnetili.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Čeprav ste na pravi poti, vam ne bo šlo od rok. Ne popuščajte pred kapricami ljubljene osebe.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če ste tehnično pripravljeni, smete prevzeti delo, če ne, ne. Večjo energičnost do muhavosti neke osebe.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10) Poslovno potovanje bi se znalo spremeniti v razvedrilo. Utrujeni boste in zato si privoščite malo počitka.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 22.11) Ne posegajte v tuji spor, kvečjemu posredujte z dobro besedo. Spravili se boste z ljubljeno osebo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Odličen dan za poslovne dejavnosti, ki zahtevajo pobudo. Ne delajte si utvar glede nekega poznanstva.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Na poslovno pot boste morali, a vse bo brez haska. Previdnost v pogovoru z neznanimi ljudmi.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Uspeh vam je zagotovljen, če se boste lotili zadeve s pravega konca. Dogovarjali se boste za prihodnje počitnice.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Nekdo pritiska na vas, ker je pač v boljšem finančnem stanju. Ko odločate o nečem, naj se vam ne mudi.

SMUČARSKI TEK

NA SP

FINKE SO V LAHTIJU PONOVNO PRESENETILE

Sovjetinje so se morale zadovoljiti samo z bronasto kolajno, za NDR

LAHTI — Finska je zmagala v moški štafeti 4x5 km na svetovnem prvenstvu v klasičnih smučarskih disciplinah, v Lahtiju na Norveškem. Finska (ki je nastopila s tekmovalkami Riihivouri, Impoe, Hiltunen in Takalo), je zmagala pred tekmovalkami iz NDR in pred sovjetsko zvezo.

Finska ekipa je bila sestavljena iz dveh veterank in dveh mladih tekmovalk, saj sta Takalo in Riihivouri že nastopila v vseh štafetah, bodisi na svetovnem prvenstvu, kot tudi olimpiadi od leta 1968 dalje. S tem zmago je Riihivourijeva zbrala vsajajne (poleg štafete je osvojila še srebro v tekmovanju na 5 km in bron v tekmovanju na 10 km). Za Takalovo pa je to že druga zlata kolajna (saj je osvojila tudi tekmovanje na 5 km).

VRSTNI RED:

1. Finska	1.13'25''
2. NDR	1.13'29''
3. SZ	1.13'39''
4. Švedska	1.14'56''
5. Norveška	1.15'03''
6. Češka	1.16'25''
7. ZRN	1.18'55''
8. ZDA	1.19'19''
9. Kanada	1.20'18''

Jugoslavija in Italija na tem tekmovanju nista sodelovali. Danes bo na sporedu moška štafeta na progi 4x10 km.

HOKEJ NA LEDU

V KANADI

Koristna turneja Jugoslovanov

LJUBLJANA — Jugoslovanska hokejska reprezentanca se je komaj vrnila iz Kanade, kjer je imela 17-dnevno turnejo. Čeprav niso odigrali vseh tekem so bili reprezentanti in trener Svetlin zelo zadovoljni, bodisi zaradi prikazane igre, kot zaradi rezultatov. Dve zmagi, en neodločen izid in štirje porazi je obračun te turneje, ki je vsekakor zelo spodbuden, saj so hokejisti npr. remizirali z amaterskim prvakom Kanade, Dunnbrumom.

Reprezentanti so se vrnili zelo utrujeni, saj so v 17 dneh prepotovali nad 4.000 kilometrov in to večinoma z avtobusom. Poleg tega so si napravili tudi dve tekmi profesionalcev. Brez dvoma je bila turneja po Kanadi, domovini hokeja, izredno koristna za Jugoslovane, pred SP v Beogradu.

NOGOMET

Včeraj so odigrali nekaj mednarodnih prijateljskih nogometnih tekem.

Izidi:

v Münchnu: ZRN - Anglija 2:1
v Tel Avivu: Nizozemska - Izrael 2:1
v Firencah: (under 21) Italija - Finska 1:0

Sampdoria je romala

GENOVA — Nogometna enajsterica Sampdorie je včeraj odšla na znano božjo pot «Madonna della Guardia». Igralci so romali, da bi izposlovali povratek v A ligo. Glede na njihov trenutni položaj na lestvici B lige, bi bil njihov povratek v A ligo res pravi čudež.

TEKMOVANJA ONSTRAN MEJE

Zmaga Obale v Novi Gorici

Vozila Gorica — Obala 0:1 (0:0)

Na razmočenem terenu športnega parka, sta se v Novi Gorici srečala dva nogometna predstavnika v SNL. To sta članski ekipi V. selekcije Severne in južne Primorske. Sodil je dobro domačin Pribić. Igra je bila borbena in dinamična, vendar pa manjka ekipam uigranost ter sveža, za tak težek teren vzdržljivost. Nekaj posameznikov se je zelo izkazalo. Sicer bi igri najbolj ustrezal neodločen rezultat. Desno krilo domačih Jože Žigon, je namreč v 25. minuti zadel vratnico, vtem ko je padel edini gol v 66. minuti.

Do 26. marca, ko se bo začelo republiško prvenstvo, imata še obe ekipi dovolj časa urediti svoje vrste.

V redtekmi so igralci Vozila II - veterani premagali vrstnike iz Kranja - NK Triglav s 3:1 (0:1), ker so imeli več kondicije.

V Biljah pa je bilo srečanje mladinskih ekip IV. selekcije iz ZSML Goriška - Obala. Po enakovredni igri je bil rezultat neodločen 3:3 (2:2).

V Biljah bodo v soboto gostili IV. selekcijo Slovana in v nedeljo Ilirijo, oba iz Ljubljane, člana mladinske republiške lige zahod, kjer igra tudi Goriška.

Varl R.

ATLETIKA

Nov SR «indoor»

BUDIMPEŠTA — Romunka Natalia Marasescu je postavila nov svetovni dvoranski rekord v teku na 1500 m s časom 4'05".

Dosedanji SR je pripadal od lani Britanki Stewart s časom 4'08"1.

SMUČANJE

V OVČJI VASI

V nedeljo zaključek tečajev za alpske in nordijske discipline

SK Devin je dosegel na Trnovskem maratonu velik uspeh

Smučarska tečaja, nordijski in alpski, ki ju je priredil smučarski klub Devin v Ovčji vasi, bi po programu morala biti že zaključena. Slabo vreme in Trnovski maraton v Črnem vrhu nad Idrijo, sta pa prekrižala račune. V nedeljo, 12. t.m. so namreč na željo tečajnikov preusmerili tudi drugi avtobus v Črni vrh tako, da je za devinske barve navijala kar stoglava množica. Če je bilo treba še enkrat dokazati, da se pri SK Devin dela resno, potem so Devinčani to dokazali prav na tem najmnožičnejšem tekmovanju v Sloveniji oziroma v Jugoslaviji.

Deseto mesto, ki ga je zasedel naš pionir Aleš Gruden, bo vsem ostalo dolgo v spominu. Žal, se tega tekmovanja ni udeležil bolni Gianni Legiša, saj bi prav gotovo imeli še enega v prvi deseterici.

Posebej moramo omeniti še uspeha dveh 12-letnih devinskih smučark. To sta znani Roberta Sardoč in Maura Spanghero, ki sta se odpovedali odlični uvrstitvi med pionirkami (te so namreč tekle na 10 km) ter se odločile za tek na 21 km ter ga uspešno zaključili, in kar je še najbolj razveseljivo, zelo dobro uvrstitvijo.

Seveda ne smemo tu pozabiti tekmovalcev, kot so Boris Gruden, Pavel Antonič in Žarko Fučka. Omeniti pa moramo tudi tiste, ki so praktično doživeli smučarski krst na tem tekmovanju. To so predvsem Dorina Terčon, Giorgio Dellavalle, Dario Legiša,. Ervin Iori in Patrizia Pernarčič.

Vsekakor je tabor SK Devin doživel v Črnem vrhu enega najlepših trenutkov v svojem obstoju, saj mislimo, da je danes zelo težko zamejskim društvom nastopiti na tako zahtevnem tekmovanju kar s 25 udeleženci.

V nedeljo, 26. t.m. se zaključita v Ovčji vasi smučarska tečaja za nordijske in alpske discipline. Smučarski klub Devin je za to priložnost priredil nagradno tekmovanje. Vse tečajnike alpske discipline bodo smučarski učitelji razdelili v štiri jakostne skupine, tekače pa v tri. Vsem tečajnikom bo organizator podelil spominsko značko, zmagovalcem pa še posebno priznanje.

Š. F.

BOKS

Melero umrl

MADRID — 23-letni španski boksar srednje teže Rubio Melero je včeraj ponoči umrl za posledicami k.o., ki ga je prejel v petek na srečanju s svojim rojakom Canarienom. Zaradi pretresa možganov so ga tedaj takoj prepeljali v bolnišnico, kjer se pa ni več zbudil iz globoke nezavesti. Pomagala mu ni niti operacija.

V torek se je na sedežu ZSSDI sestala smučarska komisija, ki je pripravila pravilnik zimskih športnih iger 1978

NOGOMET

ZARADI NEDELJSKIH IZGREDOV

«Grezar» za en dan diskvalificiran

FIRENCE — Italijanska polprofesionalna nogometna zveza je zaradi nedeljskih izgredov na stadionu Grezar v Trstu, med tekmo Triestina - Bolzano, diskvalificirala to igrišče za en dan.

KOŠARKA

V italijanskem košarkarskem prvenstvu A - 2 je sinoči v Trstu Vidal premagal Hurlingham s 87:82.

Marko

Iz planinskega sveta

Bližajo se 12. ZŠI

Sinoči se je na sedežu SPDT zaključilo vpisovanje za 12. zimske športne igre, takoj nato pa je bilo žrebanje startnih številk, katerega izid bomo objavili v nedeljski številki. Ob priliki teh iger je že v teku vpisovanje za avtobusni izlet na sedežu ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20. Če bi bilo preveč interesentov za avtobusni izlet, bi imeli prednost vsekakor tekmovalci. Vse podrobnosti in informacije bomo javili sproti.

* * *

Jutri zvečer bo ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu predavanje tržaškega alpinista Berta Iavazza na temo: «Od Damavanta do McKinleya». Predavanje bo opremil z barvnimi diapozitivi soplezalca Tonija Klingendratha, predstavil pa ga bo slovenski alpinist Janko Furlan. Med predavanjem bo Iavazzo predstavil prisotnim svojo alpinistično pot ter najvažnejše uspehe, med katerimi lahko vsekakor prištevamo lanskoletno osvojitev McKinleya na Aljaski.

Predavanje bo v italijanščini.

* * *

Jutri zvečer odpade predsmučarska telovadba za starejše, katero vodi prof. Ivan Furlanič. Redno se bo nadaljevala prihodnji petek, 3. marca, na stadionu «1. maj» s pričetkom ob 20.30.

8. zimski sprehod SPDT

To nedeljo se bodo tudi člani SPDT, ki ne smučajo, podali po enotedenskem premoru na svoj že običajen, tokrat 8. izlet na Kras. Zbirališče planincev bo ob 9. uri na Oberdankovem trgu pri glavni postaji avtobusa štev. 25. Odhod avtobusa bo ob 9.08 minut. Planinci se bodo peš podali od Katinare do Ključa ter preko mejnega prehoda Pesek in Vrhpolje na Gradišče. Povratek bo v Bazovico v popoldanskih urah.

Planinstvo po Radiu Trst A

Zadnji dve oddaji o zamejskem športu «Gasbeni pisq - ponq», ki je na sporedu po Radiu Trst A vsak ponedeljek od 15. do 15.30 in jo vodi prof. Ivan Peterlin sta bili posvečeni planinstvu in smučanju. Dne 13. t.m. je bil gost oddaje predsednik SPDT inž. Pino Rudež, ki je govoril na splošno o planinstvu, teden dni kasneje va načelnik smučarskega odseka SPDT Ervin Gombač, ki pa je govoril o zamejskem smučanju.

Alpinistični tečaj pri PZS

Komisija za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije prireja od 26. marca do 2. aprila v Domu na Komni zimski začetniški alpinistični tečaj. Kogar bi tečaj zanimal, naj se prijavi na sedežu SPDT do srede, 8. marca. Prijava mora vsebovati ime in priimek tečajnika, rojstne podatke, poklic in točen naslov. Vsak tečajnik plača 650 din, ostalo pa komisija za alpinizem. Med tečajem bo na sporedu teoretičen pouk in praktične vaje zimske tehnike gibanja in plezanja v gorskem svetu po programu alpinistične šole.

Novo vodstvo Planinske zveze Jugoslavije

Na zadnji skupščini PZJ, ki je bilo pred kratkim v Zenici so izvolili novo vodstvo tega važnega vsedržavnega planinskega organizma. Predsednik je Ešref Korijenić (BiH), podpredsednika pa Ivo Stanišić (Črna gora) in Nedžo Filipović (Srbija). Za tajnika PZJ je bil za novo mandatno dobo izvoljen Slovenec A. Posteljnik. Omenili bi, da je novi predsednik koordinacijske komisije za alpinizem Franci Savenc, ki opravlja plodno publicistično delo na področju planinstva in alpinizma v mnogih slovenskih dnevnikih in revijah.

* * *

Predsednik SFRJ maršal Josip Broz - Tito je za dolgoletno delo v planinski organizaciji odlikoval štiri slovenske delavce in sicer predsednika PZS dr. Miho Potočnika z redom zaslug za narod z zlato zvezdo, Toneta Bučerja z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki, Rada Lavriča z redom republike s srebrnim vencem in Mirka Fetiha z redom dela z zlatim vencem.

Turno smučanje v Sloveniji

Čeprav bi moral biti v nedeljo že sedmi turni smuk, če bi se držali programa, ki ga je pripravila podkomisija za turno smučanje pri PZS, žal, še ni bilo niti enega. To je res škoda, saj vemo, da je v Sloveniji mnogo športnikov, ki gojijo to skrajno obliko smučanja. Krivo je bilo verjetno predvsem slabo vreme, prezgodnji termini (prvi je bil napovedan že za 11. decembra lani), pa tudi prevelika centralizacija organizacije smukov samih. Pa še drug razlog bi morda videli v tem, da se vedno več alpinistov udeležuje smučarskih tekov, ki so v Sloveniji vse bolj popularni; dovolj je da pomislimo na letošnjo rekordno udeležbo na Trnovskem maratonu, ki je bil pred kratkim.

140 vrhov v desetih dneh

V dneh od 15. do 24. januarja letos je trojka iz Zakopanov Pjotr Malinovski, Josef Olševski in Krisztof Žurek v rekordnem času in v hudem mrazu prečila celoten greben Tater, ki je dolg 75 kilometrov. Pri tem so se povzpeli na 140 vrhov in premagali 11.500 metrov višinske razlike. Odseki v dolžini okoli 20 km imajo oceno III. - IV. stopnje. Do sedaj so celotno prečenje Tater opravili pozimi le trikrat, leta 1959 Poljaki v 19 dneh, leta 1970 Slovaki v 25 dneh in leta 1974 Čehi v 22 dneh.

D. J.

NOGOMET

Sodniki groze s stavko

Sodniki s področja Aquile groze s stavko, če jih nogometna zveza ne bo dovolj ščitila pred nasiljem razvnetih navijačev.

V zadnjem času je namreč prišlo do vrste napadov na može s piščalko (pa tudi na gostujoče igralce in neki vratar se je moral pred tekmo celo oborožiti s puško, da se je tako obvaroval napada občinstva).

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED 3. AMATERSKE LIGE

Kras prijetno presenetil z zmago nad Esperio SA

Naši goriški enajsterici nista osvojili niti točke

NA TRŽAŠKEM

Slabo vreme je tudi v nedeljo oviralo reden potek četrtega povratnega kola nogometnega prvenstva 3. amaterske lige.

Zaradi blatnih, razmočenih in celo zasneženih igrišč so morali v dveh skupinah odgoditi štiri tekme. Lestvice so zato trenutno nerealne, saj morajo v skupini N odigrati devet zaostalih tekem, v skupini O pa kar 12. Skupaj torej 21 tekem.

Po nedeljskih izidih je prišlo v skupini N zopet do sprememb na vrhu lestvice. Mesto vodje je prevzela solidna ekipa Giarizzole, ki je nasula Unionu pravo točo golov (11), kar potrjuje, da so Podlonjerci v hudi krizi.

Za prijetno presenečenje pa je tokrat poskrbela ekipa Krasa. V gosteh je povsem nepričakovano spravila na kolena solidno Esperio SA, ki je morala po seriji 13 pozitivnih nastopov drugič v tem prvenstvu poražena z igrišča. Predstavniki Esperie SA so namreč prvi poraz doživeli v prvem kolu prvenstva in o tedaj dalje niso več izgubili. Zato predstavlja nedeljski uspeh Krasa pravo presenečenje, obenem pa tudi potrdilo, da ekipa zgoniške občine lahko še izboljša položaj na lestvici.

Čeprav Vesna že drugič zaporedoma ni stopila na igrišče je ohranila šesto mesto lestvice. Do četrtega mesta pa se je povzpela ekipa CGS (po belem izidu z Modianom). Z remijem se je zaključil tudi dvoboj med Esperio Pio XII in Afti - Siat.

V skupini O Sovrana nadaljuje svoj zmagoviti pohod. S sedmimi točkami zaostanka ji sledi Baxter, ki seveda lahko upravičeno upa le na uvrstitev na častno drugo mesto.

Skupina N

IZIDI 4. POVR. KOLA

Modiano - CGS	0:0
Esperia Pio XII - Afi-Siat	1:1
Esperia SL - Kras	1:2
Union - Giarizzole	1:11
Vesna - S. Vito	(odlož.)
Roianese - Campi Elisi	(odlož.)

LESTVICA

Giarizzole 22, Campi Elisi 21, S. Vito in CGS 19, Esperia SL 18, Vesna 17, Modiano 15, Kras 14, Roianese in Afi-Siat 12, Esperia Pio XII 11, Rozzol in Union 3.

PRIHODNJE KOLO (26. 2.)

Rozzol - Roianese
Campi Elisi - Vesna
S. Vito - Union
Giarizzole - Esperia SL
Kras - Esperia Pio XII
Afi-Siat - Modiano

Skupina O

IZIDI 4. POVR. KOLA

Donatori - Baxter 1:3, S. Anna - Sovrana 0:1, Inter SS - Cave 1:1, Chiarbola - S. Andrea (odložena), GMT - Artigiani 0:0, S. Sergio - Rabuiese 1:1, Duino - Domio (odložena).

LESTVICA

Sovrana 30, Baxter 23, Artigiani 21, GMT 19, Cave in Rabuiese 16, S. Andrea 14, Domio, S. Anna in Chiarbola 13, Inter SS 12, Duino 11, Donatori 5, S. Sergio 2.

B. R.

NA GORIŠKEM

Naši enajsterici sta se v preteklem kolu izredno slabo izkazali, saj nista odnesli niti točke. Mladost je nastopala v Vrbovljanu proti tamkajšnji ekipi; na papirju je imela nekaj možnosti celo za zmago (končni izid 2:5 pa je dokaj jasen). Medtem, ko so imeli Doberdobci lažje srečanje, so šli sovodenjski nogometaši na igrišče popolnoma brez možnosti do zmage (vedno na papirju), saj so manjkali v ekipi kar trije ključni igralci in to Petejan, Butkovič in Kovic.

Kakor smo že prej omenili so imeli nogometaši Mladosti realne možnosti za osvojitev vsaj točke, saj so nastopali proti enajsterici, ki res ne bi smela delati večjih preglavic našim fantom. Razpleti na igrišču pa so bili popolnoma drugačni. Kot je bilo pričakovati je obramba v nedeljskem kolu «počivala», saj drugače si ne moremo razlagati petih zadetkov; tako so Doberdobci pustili Lahom celoten izkupiček. V naslednjem srečanju se bodo naši fantje doma pomerili z enajsterico Libertasa iz Koprive, ki je v nedeljo premagala Sovodenjce. V nedeljo se bo verjetno vrnil v ekipo po večtedenski odsotnosti Gabrijel Ferfolja. Upajmo, da bo ta njegov nastop pripomogel k rentabilnejši igri Mladosti.

Sovodenjci, čeprav so nastopali dokaj okrnjeno, so v gosteh izbojevali prestižni izid, saj so podlegli Libertasu iz Koprive z rezultatom 3:2. Tudi Sovodnje bodo imele v nedeljo težje srečanje, saj se bodo pomerile z goriško Edero, ki je predzadnja na lestvici. V nedeljo se bo gotovo vrnil v ekipo Kovic, zato menimo, da bodo Sovodnje osvojile vsaj točko.

V tem prvenstvu je izredno dragoceno zmago osvojila drugouvrščena ekipa goriškega Audaxa, ki je v razburljivi tekmi premagala tretjega na lestvici, Poggio.

IZIDI

Audax - Poggio	2:1
Brazzanese - Fogliano	1:3
San Lorenzo - Edera	(odlož.)
Vermegliano - Mladost	5:2
Romana - Pro Farra	1:0
Piedimonte - Azzurra	1:2
Libertas Kopriva - Sovodnje	3:2

LESTVICA

Romana 30, Audax 28, Poggio, Azzurra 23, Fogliano 22, Farra 21, Vermegliano, Libertas Kopriva 19, San Lorenzo 17, Mladost 12, Sovodnje, Piedimonte 10, Edera 9, Brazzanese 6.

PRIHODNJE KOLO (26. 2.)

Pro Farra - Piedimonte
Romana - Brazzanese
Mladost - Libertas Kopriva
Azzurra - Audax
Fogliano - San Lorenzo
Poggio - Vermegliano
Edera - Sovodnje

F. G.

KOŠARKA

Poraz Bresta

V nadaljevanju jugoslovanskega prvoligaškega moškega košarkarskega prvenstva so dosegli sinoči te izide:

Jugoplastika - Brest	83:81
Cibona - Metalac	96:82
Rabotnički - Dalvin	106:82
Borac - Partizan	116:128
Crvena zvezda - Kvarner	89:80

Danes bodo odigrali še tekmi Zadar - Radnički in Beko - Bosna (po YU-TV ob 16.55).

Pisma uredništvu

Prejeli smo s prošnjo za objavo naslednje pismo:

O DEJAVNOSTI NA SNEGU

Vzrok za ta dopis sta dva članka in nekaj obvestil na športni strani našega dnevnika. Že nekaj časa lahko prebiramo obvestila o letošnjih zimskih športnih igrah, v nedeljo pa je tej prireditvi bil posvečen tudi članek, iz katerega razberemo, da se bodo goriški smučarji predstavili na igrah v okrnjeni postavi. Kot je meni znano smučarjev iz goriške pokrajine ne bo na ZŠI, ker se bo odvijalo istega dne posoško prvenstvo. Tu je torej problem, kajti prav in v korist vsem je, da se ZŠI udeleži čimveč zamejskih smučarjev in predstavljajo celo področje, na katerem živimo. O obveznosti do posoškega prvenstva je SPDG obvestilo organizatorja že pred časom. Dejstvo je namreč, da je SPDG lani to prvenstvo organiziralo kot prvo, slovensko društvo; prireditev je doživela vrhunski uspeh, zato pa je množična prisotnost na letošnjem posoškem prvenstvu obvezna. Mimogrede povedano: letos je organizator drugo slovensko društvo Olympia. Zanima me torej, kateri so tisti tehnični razlogi, o katerih je govor v nedeljskem članku, ki so vplivali, da ni bilo mogoče najti drugega datuma, ki bi vsem ustrezal. In še: pokrovitelj iger je ZSSDI, SPDT je le organizator, naloga Združenja pa je, da različne interese skuša uskladiti.

Druga pripomba se nanaša na način poročanja o udeležbi na Trnovskem maratonu. Nekajkrat smo lahko brali, da se bo maratona udeležilo preko 50 smučarjev, od katerih je nekaj italijanske narodnosti. Poznavajoč razmere na športnem področju se mi je podatek zdel malo verjeten. V članku, kjer so zabeleženi rezultati lahko razberemo, da je bilo na štartu 57 tekmovalcev iz Italije, toda le 22 jih je bilo iz slovenskih društev; lahko dodamo še nekaj posameznikov, ki so vključeni v italijanska društva; še vedno je bila velika večina udeležencev italijanske narodnosti. Prav je, da se zavedamo objektivne slike položaja in moči s katero razpolagamo, recimo na področju smučarskih tekov. Tako bodo načrti in možna predvidevanja tudi realnejša. Končno pa veliko število italijanskih sodržavljanov predstavlja za ZSSDI uspeh in potrditev tiste posredovalne vloge, ki jo vedno poudarjamo, kadar govorimo o vlogi mostu, ki naj jo odigra naša narodnostna skupnost.

Aldo Rupel

12. PRAVILNIK ZIMSKIH ŠPORTNIH IGER

SPDT

Slovensko planinsko društvo iz Trsta prireja v nedeljo, 5. marca, na progi Pascut v Ravascletu nad Tolmečem 12. redne zimske športne igre za dolčitev prvaka in prvakinje v veleslalomu in določitev prvaka društev za leto 1978. Tekmovanje bo ob vsakem vremenu.

Vpisovanje in žrebanje sta se zaključili sinoči, danes pa objavljamo splošni pravilnik letošnjih iger, medtem ko bomo v nedeljo objavili startni seznam nastopajočih tekmovalcev.

SPLOŠNI PRAVILNIK

1. Startne številke bodo prireditelji razdeljevali pri cilju proge Pascut do pričetka tekmovanja, nato pa bodo številke na razpolago na startnem mestu.
2. Za vsako nevrnjeno številko plača posameznik 5.000 lir.
3. Tekmovanja bodo razdeljena po kategorijah, in sicer:
   Baby sprint letniki 1969 in mlajši
   Moški in miške 1968 in 1967
   Medvedki in medvedke 1966 in 1965
   Cicibani in cicibanke 1964 in 1963
   Pionirji in pionirke 1962 in 1961
   Mladinci in mladinke 1960 in 1959
   Člani in članice od 1958 do 1943
   Veterani in dame 1943 in starejši
4. Tekmovalci, ki bodo med in pred tekmovanjem vozili med vrati začrtane proge, bodo diskvalificirani.
5. Tekmovanje v veleslalomu bo v enem samem spustu. Navedene kategorije tekmujejo posebej v ženski in moški konkurenci.
6. Točkovanje veljavno za določitev lestvice po društvih je sledeče:
   Če tekmuje v posamezni kategoriji:
   od 1 do 5 tekmovalcev: 10, 6, 3, 1, 0 točk;
   od 6 do 9 tekmovalcev: 12, 8, 5, 3, 2, 1, 0 točk;
   od 10 do 19 tekmovalcev: 16, 12, 9, 7, 6, 5, . . . 0 točk;
   20 ali več tekmovalcev: 26, 22, 19, 15, 14, . . . 0 točk.
7. Prvak in prvakinja za leto 1978 bosta tekmovalca, ki sta ne glede na kategorijo, kateri pripadata (izvzeti so baby sprint in medvedki, ki tekmujejo na krajši progi) opravila najboljši čas.
8. NAGRADE: vsakemu prvouvrščenemu v posamezni kategoriji (posebej za moško in žensko konkurenco) zlata kolajna, drugemu srebrna, tretjemu pa bronasta. Za kategorijo baby sprint bodo nagrejeni s spominsko kolajno od četrtega mesta naprej tudi diskvalificirani.
   Prvih pet uvrščenih v absolutni lestvici moške in ženske konkurence bodo prejeli pokal.
   Prva tri uvrščena društva bodo prejela pokal.
9. Objava neuradnih rezultatov bo dve uri po zaključku tekmovanja v Ravascletu, in sicer v hotelu «La perla».
10. POPRAVKI IN PRIZIVI: v ponedeljek, 27. februarja, se bodo sprejemali (tudi telefonsko) prizivi glede netočnosti v objavljenem startnem vrstnem redu na sedežu društva v Ul. sv. Frančiška 20 od 19. do 20. ure. V torek, 28. t.m., pa bodo objavljeni popravki.
11. Objava neuradnih rezultatov bo v torek, 7. marca, v Primorskem dnevniku. Istega dne se bodo sprejemali prizivi (5.000 lir kavcije) na sedežu društva od 19. do 20. ure. V sredo, 8. marca, bo objava popravkov sprejetih prizivov. Kavcije zavrnjenih prizivov se ne vrnejo.
12. NAGRAJEVANJE 12. ZŠI bo predvidoma konec meseca marca v mali dvorani Kulturnega doma.
13. Društvo ne prevzema nobene odgovornosti za poškodbe, ki bi jih utrpeli tekmovalci med tekmovanjem in izven njega.
14. Društvo si pridržuje pravico do spremembe teh pravil.

JANEZ VIPOTNIK

RODNA LETINA

44.

«Patrulja,» so se zamolklo trgali zlogi komisarju iz globoke notranjosti in s presunljivimi, očitajočimi očmi je prebodel Slavca, «patrulja ni pogledala v cerkev?»

«Pogledala, zagotovo, najbrž je kasneje prilezel do cerkve!» je s pobitim glasom dejal Slavo.

Kaj se je zgodilo? je vrtalo po komisarju. Bržkone jo je skupil takoj, ko je napadla patrulja. Mogoče so njega prvega opazili in najprej streljali nanj. Morda je za trenutek izgubil zavest ali pa se ni upal poklicati tovarišev, da ne bi razkril sovražniku, kje tiči, in ga opozoril, da je ranjen. Ko so sovražno patruljo pognali v beg, bi ga morali najti. Toda patrulja je vendar povedala, da so ga iskali. Da so vse pretaknili, ga klicali, nobenega glasu ni bilo slišati. Bržkone je ležal v globoki grapi, brez zavesti. Ko se je prebudil, se je ranjen premučil do cerkve, verujoč, da ga bodo partizani poiskali. Potem je umrl. S takšno rano na nogi ni mogel dolgo živeti. Kako se je naenkrat razvozlala njegova težava. Kdo ve, kaj bo storila žena, ko bo zvedela za njegovo smrt? Potočila solzo? Se oddahnila, češ stvar je rešena bolje, kot si je lahko želela? Ubogi Marij!

Nemo so stali partizani okrog iznakaženega trupla. Komisar je začutil v grlu podrhtevanje. Sunkovito se mu je zbral ščemeč grižljaj gorjupega ihtenja. Solze so mu zalile oči.

Odnesli so mrliča na pokopališče in ga zagrebli.

8

«Zdaj mi boš lepo počasi in natančno povedal, kaj se je zgodilo,» je dejal komisar.

Jaka ga je gledal nekam negotovo. Komisar je govoril na čuden način. Barva glasu je opozarjala, naj bo previden. Nekaj v njej mu ni bilo všeč.

«Naročil si mi, naj ostrižem Pavlo,» je začel. Pogledal ga je, pogledal svoje roke, poprijel jermen na puški. «To sem napravil,» je zmignil z glavo, češ tu ni kaj pripovedovati.

Komisar je čakal. Jaka je molčal in nategoval in spuščal jermen.

«Kako je bilo? Dejal sem ti, da mi vse povej,» je stisnil skozi zobe. Te bom že privil. Le čakaj. Drugi naj gradijo, ti boš pa podiral. Misliš, da lahko nekaznovan zganjaš malopridnosti, potepin!

«No, v redu,» se je odločil. «Takole je bilo. Rekel si mi, da so nas terenci obvestili, da se Pavla vlači z Nemci. O tem govori vsa vas. Zato jo je treba kaznovati. Rekel si, naj jo za kazen ostrižem na balin. No, šli smo ponjo. Pavla se je upirala, jokala, bila je prestrašena. Pričel sem jo spraševati, ali je res dala Nemcu. Tajila je. Rekla, da ni res. Ni hotela priznati.»

«Kdo ti je dal pravico, da jo zaslišuješ? Naročeno ti je bilo, da jo ostriži!»

«No, mislil sem, če so se terenci morda zmotili ali kaj takega,» se je izvijal Jaka.

«Ti, mrha,» se je razjezil komisar. «Kaj si zmišljuješ? Cela vas govori o tem, ljudje zahtevajo, da Pavlo kaznujemo, ti pa . . . no, naprej!»

«Pavla ni hotela priznati. Rekla je, da se ljudje lažejo. Da so jezni nanjo, ker hodi na mejo in je z vsemi ljudmi dobra. Potem sem dejal, da bomo ugotovili.»

«Kaj boste ugotovili?» se je začudil komisar.

«No, ali je res Nemcem dajala. Rekel sem,» je okleval, se odhrkal, «da sem zdravnik. Oblekel sem svojo frizersko haljo, ki jo nosim s seboj, in ji dejal, naj se sleče.» Oči so se mu pričele svetiti. Gledal je komisarja in skozi okno in domišljija mu je ponovila prizor v temačni sobi. Prizor z vaško lepotico, brhko, prešerno, nabito z zdravjem, željno dogodivščin, polno sle po širokem svetu.

«Slekla se je, no, krilo je spustila in hlačke slekla. Rekel sem ji, naj sede na mizo.» Oči so se mu čedalje bolj svetile. «Razklenil sem ji bedra,» se je z zobmi ujel za spodnjo ustnico, «in, in jo pogledal.»

«Pogledal si jo,» je z mračnim glasom dejal komisar. Bilo mu je, kot bi glisto prijel. Spreletel ga je čuden občutek, da ga je streslo. Takšnile škodujejo gibanju!

«No, potipal sem jo, in, in ji dejal, da laže. Dejal sem ji, da mi ne bo govorila, da ni imela odnosov z Nemci. Da sem to pač kot zdravnik ugotovil,» je počasi končal.

«In potem?»

«Potem se je zjokala in rekla, da mu je res dala, ampak samo enkrat.»

«In?»

«Nič. Potem sem jo ostrigel.»

Ti mrha, kar videl ga je, kako se je oblizoval. Kako se je slinil. Kako si je izmišljal stvari, da bi čimbolj podaljšal preiskavo. Mrhač! Namesto da bi se bil potrudil, če je že treba, na običajen način pridobil žensko in se z njo dogovoril, ti pa takole skuša zadostiti svojim nagonom.

«In kaj je bilo potem v bataljonu?» ga je vprašal z mirnim glasom, da je Jaka namah dobil pogum.

«No, partizanke so me, češ kakšna svinja sem. Dejale so, da se bodo pritožile in da mi nobena več ne bo prala srajce. Kakor da bi ne vem kaj hudega napravil. Najbolj me je jezilo, ko je prišlo tisto zmene, tisti Jurič, in mi med zobmi dejal, da sem, čakaj, kako že, aha, da sem mona. Ne vem, kaj je to. Nekaj neumnega mora biti. Takle bo mene zmerjal? Takšenle, ki je komaj prišel v partizane. Pa tudi partizanke. Le kaj si mislijo. Če drugače nisem mogel dobiti priznanja, da se je vlačugala, sem si pač pomagal, kakor sem vedel in znal. Kaj pa je to hudega, če neko cipico pogledam med noge, kakor da bi . . .»

«Puško daj na mizo!» je zasikal komisar.

«Zakaj?» je prestrašeno vprašal in debelo pogledal.

«Puško daj na mizo! Razorožil te bom. Štab bataljona je sklenil, da te za tole pobalinstvo razorožimo in pošljemo v prekomando.»

«V prekomando?» se je iskreno začudil Jaka in počasi snemal puško z ramen. «Zakaj pa? Kaj sem napravil? Sem izdal bataljon? Samo povelje sem izvršil. Kaj sem napravil?» je prepaden gledal komisarja in strah mu je drl iz oči spričo hude kazni.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 23. februarja 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 250, sožalja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZARADI STOPNJEVANJA NAPETOSTI NA «AFRIŠKEM ROGU»

Posredovanje italijanskih komunistov za zbližanje med Somalci in Sovjeti

Nove ameriške vojne ladje v Indijskem oceanu - Dajan ne bo odstopil

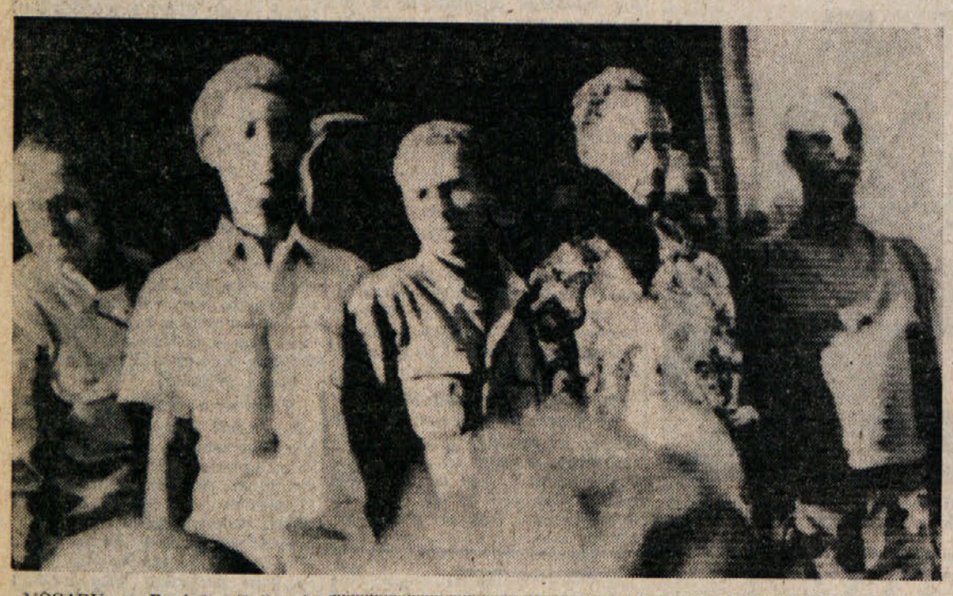

MOGADIŠ — Predvčerajšnji prihod funkcionarja italijanske komunistične partije Giovannija Giadresca v somalsko glavno mesto je po pričakovanjih vzbudil dokajšnjo pozornost mednarodnih političnih krogov. Mogadiški dopisnik londonskega «The Guardian» Macnamus ve povedati, da vidijo tukajšnji diplomatje v njegovi misiji poskus KPI za ponovno zbližanje med Siadom Barrom in moskovskimi oblastmi. Giadresco naj bi se tudi že sestal s somalskim predsednikom, da bi skupno proučila, kakšne so pravzaprav možnosti poravnave ogadenskega konflikta na osnovi pogajanj.

Slednja bodo brez dvoma težka, saj je znano, da sta tako Mengistu kot Barre za sedaj nepopustljiva. Etiopski predsednik, ki je pravkar zagotovil Carterju, da njegove čete ne bodo kršile ozemeljske suverenosti sosedne države, se je postavil na gledišče, da bo začetek sporazumevanja z mogadiškimi oblastmi mogoč šele po umiku somalskih vojnih enot iz Ogadena. Barre pa je včeraj znova dejal, da vidi «edino častno rešitev krize» na afriškem rogu v etiopskem sprejetju načela o pravici somalskih nomadov v pustinjah ogadenske planote do samoodločbe.

Giadresco, ki načeluje komisiji KPI za zadružništvo, zelo dobro pozna somalskega predsednika, saj je z njim navezal prve stike že l. 1971. Funkcionar, ki ga označujejo kot prosovjetsko usmerjenega in torej idealnega posrednika med Mogadišem in Moskvo» (v Somalijo je dopotoval naravnost iz Sovjetske zveze), je bil v tukajšnjem središču že novembra lani, ko je zaman skušal pregovoriti Barra, naj umakne svoje čete iz Ogadena.

Po izgonu sovjetskih vojaških svetovalcev iz Somalije sicer ni prišlo do pretrganja diplomatskih odnosov med mogadiško in moskovsko vlado, ni pa izključeno, da se to v kratkem zgodi. Macnamus poroča, da med državama ni prav nobenih stikov več, a po mogadiških cestah se neprestano odvijajo protisovjetske demonstracije.

Predsednik Barre je na včerajšnji tiskovni konferenci zanikal, da je Giadresco prišel posredovat med Mogadišem in SZ, češ da le nadzoruje cestna dela v pristaniškem središču Berberi. Njegova izvajanja severda niso prepričala časnikarjev, katerim je povedal, da hočejo Sovjeti s podporo Etiopiji «kaznovati» Somalijo, zavzeti Berbero in si tako zagotoviti nadzorstvo nad Rdečim morjem in Adenskim zalivom. Barre je nato pojasnil, da se nahaja na etiopskem ozemlju le peščica njegovih vojakov «kajti proti Mengistujevim četam in "tujcem" (Sovjetom, Kubancem in neimenovanim enotam iz raznih socialističnih dežel Varšavskega pakta, op. ur.) se borijo skoraj izključno borci Fronte za osvoboditev zahodne Somalije». Zaključil je s trditvijo, da se Etiopija ob zaslombi Kube in SZ pripravlja na invazijo Somalije.

Mengistujevo zagotovilo, da do tega ne bo prišlo, menda Carterja ni kdo ve kako prepričalo, saj je washingtonsko obrambno ministrstvo sporočilo, da so priplule na Indijski ocean še štiri ameriške vojne ladje. Gre za križarko z raketnimi izstrelki «Fox», fregati «Ouellet» in «Stain» in petrolejsko ladjo «Hassayapa». V srednjevzhodnih vodah pa so doslej že bile fregata «Truett» in torpedovolka «Davis» (na Rdečem morju oz. v Adenskem zalivu) ter fregata z raketnimi izstrelki «Furer» (sedaj v Perzijskem zalivu).

V Izraelu se medtem še ni polegla polemika o Dajanovem uradnem priznanju, da je Izrael vojaško podpiral Etiopijo, zaradi katerega je Mengistu izgnal izraelske državljane. Zunanji minister je včeraj to ponovno zatrdil v parlamentu s pripombo, da Etiopcem nikakor niso dotekali vojaški svetovalci ali vojaki ter bojna letala. Parlament je zavrnil zahtevo po Dajanovem odstopu, ki sta jo postavila laburistični poslanec Šarid in Nof, pristaš vladne večine. (dg)

Na sliki (telefoto ANSA-UPI) somalski vojaki, ki so jih zajeli Etiopci v Ogadenu.

POIZVEDOVANJE RIMSKEGA ZAVODA CRESME

Italija potrebuje letno 300.000 novih stanovanj

Trenutno primanjkuje 17 do 20 milijonov sob - Za njihovo izgradnjo bi porabili 85.000 milijard lir

CAGLIARI — Neomožena mati šest in štirinajstletne deklice je bila prijavljena sodstvu pod obtožbo protizakonite zasedbe stanovanja. Carmela Casti, ki ji je 32 let, je bila s hčerama na cesti, zato se je odločila, da si sama poišče streho: nastanila se je v nenaseljenem stanovanju Giorgia Mazza, ki pa jo je nebodilen nagnal s pomočjo agentov.

Takih in podobnih primerov bi lahko našteli nebroj ter z njimi podkrepili skrajno potrebo po pravičnejšem preokretu družbenega ustroja v državi, tako tudi na osnovi smotrnejše politike na področju stanovanjske gradnje. Kakšno stopnjo je že dosegla kriza v tej stroki, najbolje ponazarjajo izsledki poizvedovanja, ki ga je izvršilo po naročilu vsedržavnega združenja gladbenikov (ANCE) središče za gospodarske, sociološke in tržnogradbene preiskave CRESME. Z njegovo vsebino so bili včeraj seznanjeni v Rimu udeleženci zasedanja o razvoju gradbene stroke, ki mu je prisostvoval tudi podtajnik na ministrstvu za javna dela Padula.

Medtem ko število novozgrajenih stanovanjskih poslopij od leta do leta neprestano upada (lani je znašalo približno 111.000, kar ustrezna dobri polovici leta 1967 zgrajenih stavb), je «stanovanjski primanjkljaj» danes dosegel kar že 17 milijonov sob. Pripomniti pa gre, da to število navajajo le največji optimisti; dobri poznavalci naših tržnih razmer namreč zagotavljajo, da primanjkuje italijanskim družinam nič manj kot 20 milijonov sob. K temu pa velja prišteti še okoliščino, da se povpraševanje po novih stanovanjih vsako leto dvigne poprečno za 300.000, sicer predvsem zaradi naravnega prirastka, povračanja izseljencev v domovino, «bega z zemlje» in pa špekulacij hišnih lastnikov, ki kupujejo stanovanja na vse vetrove, da bi vanje naložili svoje vlogo. Tovrstne špekulacije je doslej v določenem merilu zaviralo zamrznjenje stanarin in najemnin, ki naj bi mu sledila pravična stanarina.

Prav stanovanjska zaščita pa je občutno upočasnila nove gradnje in krčenje «sobnega deficita» sedaj zahteva prevelike napore: «Če hočemo zmanjšati pomanjkanje za eno samo sobo» je dejal predsednik CRESME Mostacci, «je treba zgraditi najmanj štiri nove». Izgradnja 17 milijonov sob, ki je nujno potrebna, da se razpoložljivost stanovanj v Italiji dvigne vsaj na dostojno raven, bi stala po zdajšnjih cenah kakih 85.000 milijard lir!

Izvedenci poizvedovalnega središča so razložili podtajniku Paduli, da bi lahko slonela stanovanjska politika vlade na uporabi nenaseljenih stanovanjskih prostorov (teh je 12,2 od sto vseh stanovanj v državi, gre pa za zapuščene domove, stanovanja, ki jih je treba popraviti ali ki čakajo na najemnika oziroma lastnika ipd.), na dimenzijskem preustroju stanovanj (združevanje malih in delitev velikih) in na smotrnem izkoriščanju stanovanj, ki so ostala prazna, ker so se stanovalci naselili v nova. CRESME je vsekakor svetoval vladnemu predstavniku poslednjo rešitev.

Padula se je s tem strinjal. Tudi zato, kot je dejal, ker ni mogoče pričakovati bolj razvejane gradbene dejavnosti, dokler bodo ostale najemnine na poprečju 30-40.000 lir mesečno pa tudi, ker po njegovem ne bo moč uresničiti cilja 300.000 novih stanovanj vsako leto, kakor predvideva sporazum med šestimi političnimi strankami. (dg)

Zopet plinska eksplozija v stanovanju

TURIN — Zaradi zasičenosti stanovanja s plinom je iskra iz hladilniškega električnega motorčka povzročila v stanovanju Gianfranca Orlandinija silovito eksplozijo in požar. Zublji so nesrečniku (52-letnemu bančnemu uradniku po rodu iz Firenc) ožgali 60 od sto telesa, tako da so ga sprejeli v bolnišnico v obupnem stanju.

TAKOJ PO UMORU SODNIKA OCCORSIA

Concutelli si je skušal spremeniti zunanji videz

Po trditvah nekaterih prič je «vojaški poveljnik ordine nuovo» za časa atentata razpolagal z dokajšnjimi vsotami denarja

FIRENCE — Pierluigi Concutelli, glavni obtoženec na florentinskem procesu zaradi umora rimskega sodnika Vittoria Occorsia, si je kmalu po atentatu skušal spremeniti zunanji videz s tem, da si je pustil rasti lase, si obril brado in si skrajšal zalisce. To je na včerajšnji obravnavi povedal Primo Silvestri, ki je bil zaposlen kot natakar v nekem baru, kjer so se poleti in jeseni 1976 zbirali neofašisti, med njimi sam «vojaški poveljnik ordine nuovo».

Natakar — ki je pokazal, da ima odličen spomin — je povedal, da ga je ta poskus spreminjanja videza presenetil, tako da je direktno vprašal Concutellija, zakaj to dela. Fašist pa mu je odrezavo odgovoril, da si pušča daljše lase, da bi prikril plešo. Primo Silvestri je navedel še dve okoliščini, ki bi utegnili biti zanimivi za preiskavo: prvič, da je nekoč Concutelli prišel v bar v družbi nekaterih tujcev, verjetno Špancev ali Portugalcev, to pa prav malo, preden je bil sodnik ubit; in drugič, da je prav tistega dne pozabil v lokalu svojo torbico, tako da je moral natakar pohiteti za njim in mu jo vrnil. Silvestri je dejal, da je bila torbica «neobičajno težka».

Porotno sodišče je včeraj zaslišalo tudi nekatere priče zločina v Ul. del Giuba, ki jim je policija svoj čas pokazala zelo staro sliko Concutellija, v kateri pa nihče — razen prej omenjenega natakarja — ni prepoznal morilca. Še vedno ni bilo pojasnjeno, zakaj so se preiskovalci poslužili tako stare slike in zakaj niso po Concutellijevi aretaciji, zaradi česar bi morebitno soočenje ne imelo več dokazne vrednosti.

Končno je bil včeraj govor tudi o motorju rdeče barve, s katerim so morilci Occorsia zapustili kraj zločina. V tej zvezi pa je prišla na dan zanimiva okoliščina, da so tako Concutelli kot tudi nekateri drugi obtoženci imeli prav v obdobju atentata na sodnika veliko denarja na razpolago. Proces se bo nadaljeval danes z zaslišanjem drugih prič. (tm)

PRAGA — Proti koncu 1979. leta bodo v Lovolisicah na Labi dogradili največje reško pristanišče na svetu. V njem bodo dnevno lahko pretovorili do 1.750 ton blaga, sicer pretežno premora..

Nova aretacija v okviru preiskave o škandalu SIR

LECCO (Como) — V okviru preiskave o nezakonitem financiranju družbe SIR (Società italiana resine) so karabinjerji včeraj ponoči aretirali pod obtožbo nezakonite posesti orožja 47-letnega računovodjo Angela Bonfantija. Le-ta je bil odgovoren za nadzorstveno službo pri SIR, sedaj pa je skrbnik družbe «Nuova Rialto» v Merateju v comski pokrajini, ki deluje na področju papirne industrije.

Preiskovalni sodnik Amato in namestnik državnega pravdnika Infelisi iz Rima sta poleg tega dala preiskati sedež lista «La nuova Sardegna» v Sassariju.

NA SEJI GOSPODARSKE ZBORNICE V LJUBLJANI

Za krepitev letalskih zvez med SRS in sosedi

Doslej premalo razvita zračna povezava s sosednjimi deželami - Napoved gradnje novih letališč v Portorožu, Slovenj Gradcu in Novem mestu

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA — Na republiški gospodarski zbornici so ugotovili, da se odpirajo velike možnosti za letalsko povezanost Slovenije z deželami v sosednjih državah, posebno s Furlanijo - Julijsko krajino, Koroško in Štajersko, z izgradnjo tako imenovane terciarne mreže letališč v Sloveniji, kot so na primer v Portorožu, Slovenjgradcu in Novem mestu ter z modernizacijo obstoječih letališč. Doslej praktično ni bilo niti rednih niti čarterskih zračnih povezav med sosednjimi deželami. To velja tudi za letalski prevoz tovorov.

Eden od osnovnih razlogov za to, da doslej ni bilo zračne povezave obmejnih dežel je v tem da nihče od zainteresiranih nima ustrezne letalske flote, torej manjših letal, ki lahko sprejmejo do 50 potnikov. Poleg tega ni manjših letališč, ki bi omogočila, da z ustreznimi letali povežejo premalo povezane predele tako v Sloveniji, kot tudi z obmejnimi deželami.

Predsedstvo gospodarske zbornice je pri tem poudarilo pomen in vlogo letalskega prometa za gospodarstvo, tako notranjega kot mednarodnega in njenega boljšega vključevanja v mednarodno menjavo ter za potrebe turizma. Zato bi bilo treba začeti pogovore z vsemi, ki so prav tako kot Slovenija in njeno gospodarstvo zainteresirani za razmah tovrstnega sodelovanja. Sestavili bodo poseben iniciativni odbor, ki bo izdelal predlog za letalske zveze s sosednjimi deželami.

JURE PENGOV

NUORO — Pastir in njegov gospodar bosta morala plačati globo 16 milijonov lir. Določili so jo gozdni čuvaji, ker je pastir prignal 60 krav na območje, kjer je pred letom požar uničil gozd. Čuvaji so znesek izračunali na osnovi nekega zakona, ki upošteva vrednost dreves, ki bi zrasla v osemnajstih letih, če ne bi živina objela poganjkov.

ZANIMIVA OKROGLA MIZA V PARTIJSKEM TEDNIKU «RINASCITA»

Amendola in Bufalini o zadržanju KPI do Stalinovih zločinov in 20. kongresa

Voditelji italijanske partije niso poznali ozadja moskovskih procesov

RIM — Glede na to, da se je italijanski tisk, predvsem periodični, hlastno lotil objavljanja razgovorov in debat v zvezi s skorajšnjo objavo «Secchiovih dnevnikov» o prelomnih letih v zgodovini KPI, je partijsko vodstvo modro sklenilo, da tem vprašanjem posveti številko partijskega tednika «Rinascita», ki bo izšla prihodnje dni. Tednik objavlja namreč razgovor za okrogło mizo, v katetem imata glavno besedo Giorgio Amendola in Paolo Bufalini, ki sta s Togliattijem bila člana delegacije KPI na XX. kongresu KP SZ (Vittorio Vidali je tedaj še zastopal KP Tržaškega ozemlja).

Na vprašanje, kako ocenjujeta zadržanje voditeljev KPI do Stalinovega obdobja odgovarja Amendola z iskrenostjo in ntposrednostjo, ki sta mu značilni. «Soodgovorni smo za stalinistična zatiranja, kaj naj rečem drugega?», poudarja Amendola in pojasnjuje: «Upoštevajmo samo, kaj je SZ pomenila v tistih letih za mednarodno delavsko gibanje. Ko govorimo o določeni soodgovornosti, tedaj mislim tudi na velike procese, med leti 1936 in 1938, kakor tudi hude dogodke, ki so se pričeli v letu 1948. Mi smo tedaj sprejemali stališče o zaostritvi razrednega spopada, ki da spremlja izgradnjo socialistične družbe. Sprejemali smo nujnost sovjetske budnosti pred imperialističnimi pritiski. Če smo sprejeli vse to, načelna izhodišča, tedaj smo morali sprejeti tudi posledice». Je že res, da je Togliatti že leta 1947 začel govoriti o modelu partije, ki se razlikuje od sovjetskega, vendar «tedaj ga mnogi nismo razumeli».

Bufalini pa pojasnjuje, da so italijanski komunisti razpravljali o stalinskih procesih in jih v določeni meri opravičevali nekritično. Je pa tudi res, da voditelji KPI niso poznali ozadja. «Vedeli smo, da poteka v sovjetskem vodstvu oster boj, vendar smo mislili, da je ostrina represalij bila le oblika tega boja. Mislili smo, da je ta ostrina bila delno nepotrebna ,da je bila napačna, nismo pa si še predstavljali, da smo bili priča degenerativnim pojavom».

Bufalini opisuje nato, v očitni polemiki s trditvami pokojnega Secchie in Doninija, kako so izvedeli za «tajno poročilo», ki ga je Hruščov prebral petnajsti dan 20. kongresa KP SZ. Togliattiju so pred kongresom pokazali zapisnike razprav v sovjetskem vodstvu, vendar so v njih bile le meglene kritike, pomešane s hvalnicami na Stalinov račun. Med kongresom pa so se začudili posegu Mikojana, ki je prvi odkrito napadel Stalina. Začudili so se tudi, da se ga niso spomnili v samem začetku kongresa, šele ko je Togliatti prejel na vpogled kopijo «tajnega poročila» (moral jo je tudi vrniti) je delegacija KPI razumela kako obsežna in globoka je bila stalinistična degeneracija. Glede «tajnega poročila» vsekakor voditelji KPI ponavljajo Togliattijevo oceno, da je «površno» in da ni bil globlje razčlenilo razlogov, zaradi katerih je do tega sploh prišlo. In vendar so prav ta spoznanja privedla do globokih sprememb v usmeritvi KPI in osvojitvi značilnih načel «evrokomunizma». (st.s.)

Ploskanje Stalinovemu imenu na proslavi 60-letnice rdeče armade

MOSKVA — V veliki kremeljski dvorani so včeraj proslavili 60-letnico ustanovitve «rdeče armade». Slavnostni govor na akademiji, pred 6 tisoč ljudmi, v glavnem vojaki, častniki in podčastniki, je prebral obrambni minister Dmitrij Ustinov. Poleg običajne vrzeli, da sploh ni omenil vloge, ki jo je imel Trocki pri organizaciji sovjetske armade, je Ustinov v določenem trenutku omenil, da je med drugo svetovno vojno vodil obrambo domovine «obrambni štab, kateremu je predsedoval tovariš Stalin». Množica je tedaj prekinila govor z dolgim in hrupnim ploskanjem. Dvakrat je Ustinov skušal nadaljevati govor, a se ploskanje ni nehalo.

Pozneje je uradna agencija TASS objavila besedilo govora, vendar je iz teksta črtala za Stalina vzdevek «tovariš».

Ker naj bi obrekoval Pija XII.

Prizivni proces proti ameriškemu pisatelju Katzu

RIM — Včeraj se je v drugo znašel pred sodniki ameriški pisatelj Robert Katz. Javnosti je dobro znan kot avtor knjige «Smrt v Rimu», v kateri obravnava strašni nacistični pokol v Ardeatinskih jamah. Publikacija je dvignila mnogo prahu, kolikor vsebuje med drugim ugotovitev, da pokojni papež Pij XII. (Pacelli) ni prav ničesar storil, da bi preprečil množični uboj.

Po knjigi je bil izdelan tudi film «Represalija», ki verno odraža vsebino Katzove knjige. Pacellijeva nečakinja grofica Elena Rossignani je tako v knjigi kot v filmu videla obrekovanje rajnega papeža in zaradi tega prijavila sodišču poleg pisatelja še režiserja filma Yorgea Pana Cosmatosa in producenta Carla Pontija (za scenografijo je poskrbel sam Katz). Pisatelj je bil obsojen na 14 mesecev zaporne in pol milijona lir denarne kazni, režiser in producent pa na šest mesecev ječe.

Med včerajšnjo obravnavo na prizivnem sodišču je generalni pravdnik Pedote izjavil, da ima postaviti Katzu «lepo število vprašanj», seveda v zvezi z obrazložitvijo ozadja ardeatinskega pokola, katerega je, kakor znano, ukazal vojni zločinec Herberth Kappler. Dogodke, zaradi katerih je moral Katz na zatožno klop, je orisal prisedni sodnik Tria, nakar je bila razprava odložena do 20. marca, ki si bo sodni zbor v kinodvorani ministrstva za turizem in prireditve ogledal film «Represalija». Naslednje obravnave bodo 1., 20. in 29. aprila.

RIM — V nekem baru na Stari flaminijski cesti so poskrbeli za vse okuse. Komur niso bili po godu obloženi kruhki, vino ali žganje, si je lahko v kleti priskrbel mamilo. Finančni stražniki so včeraj zaplenili 500 gramov hašiša, 160 gramov hašiševega olja in 20 gramov marijuane.

Iz doline Belice na Kvirinal

Giuseppe Accardi sodi med preživele po strašnem potresu v sicilski dolini Belice iz leta 1968, «eppiniello», kakor prisrčno nazivajo skoraj desetletnega dečka, biva od tedaj kar v palači na Kvirinalu, kjer je sedež predsedstva republike. V pričakovanju pravega doma pridno obiskuje šolo — na sliki desno (telefoto ANSA)

O zaušnici, ki je razburila Washington

WASHINGTON — *Ob presunljivem dogajanju, ki smo mu dan za dnem priča, se tudi najbolj provincialni listi ne zmenijo več, če brhko dekle s klofuto poplača vinjenega moškega za preveč vsiljivo dvorjenje. Dogodek pa zadobi očitno povsem drugačen pomen, če ima nosilno vlogo Hamilton Jordan, šef Carterjevih svetovalcev in eden od najvplivnejših sodelavcev ameriškega predsednika.*

Ne preseneča zato, da Bela hiša obravnava «incident» kot vsako žnoče vprašanje in da je pred dvema dnevoma v 33 tipkanih strani dolgem uradnem dokumentu skušala demantirati jedko poročanje lista «Washington Post». Časnik je v odgovor potrdil verodostojnost lastnega poročila in v Washingtonu ga najbrž ni Američana, ki bi podvomil v točnost članka.

Dogodek, ki je trenutno najbolj priljubljen predmet mondenih pogovorov in pikrih šal v ameriški prestolnici, se je pripetil 27. januarja v baru «Sasfield» (lokal je zaslovel, od kar ga obiskujejo predsednikovi svetovalci). Jordan, ki je prišel v lokal okrog 22. ure v spremstvu sodelavca, se je nekaj časa obotavljal pri izbiranju mesta ob šanku, končno pa sedel bliz nekega brhkega dekleta. Natakarju je naročil whisky, zrezek in pražen krompir, nato pa se takoj zapletel v razgovor s šarmantno sosedo. Beseda je dala besedo in vplivni svetovalec — trdi «Washington Post» — je kaj kmalu prešel k bolj vsiljivemu dvorjenju: pobožal naj bi dekle po hrbtu in ji na vrat na nos napesnil nekaj nedostojnih verzov.

Idile je bilo konec. Dekle se je užaljeno oddaljilo. Jordan, nasajen ob neuspehu, pa naj bi si napolnil usta z biskvitom in maščevalno brizgnil temnočino proti lepotici, ki se mu je oddolžila s krepko zaušnico.

Verzija Bele hiše je veliko bolj nedolžna: dekle, vinjena spogledljivka, naj bi oklofutala Carterjevega svetovalca, ker da se ni zmenil za njeno dvorjenje. V dokumentu se Bela hiša sklicuje na pričevanje lastnika lokala, ki bi ga pa težko označili kot objektivno pričo: bar je namreč zaslovel, od kar ga obiskujejo Carterjevi svetovalci in možakar se zato noče zameriti predsednikovim sodelavcem. Kakršna koli verzija je resnična, pa je dogodek orožje več v rokah tistih washingtonskih krogov, ki blatijo Carterjeve ožje sodelavce kot «tolpo južnjaških neotesancev».

Marsikdo ob tem rad obuja spomine na podoben nedavni dogodek, v katerem je Jordan prav tako imel nosilno vlogo. Med diplomatskim banketom naj bi se Carterjev svetovalec, ki je očitno prijatelj žlahtne kapljice in ženskih oblin, zazrl v bohotno óprsje soproge egiptovskega veleposlanika rekoč: «Od nekdaj sem si želel ogledati piramide». Bela hiša je tudi tedaj skušala rešiti svetovalčev ugled z rezkim demantijem, ki pa ni bil podkrepljen s tolikšnim dokumentarnim gradivom kot je sedanji.

Hamilton Jordan je pri še nedopolnenih 32 letih postal najvplivnejši Carterjev svetovalec, potem ko je uspešno vodil predsednikovo volilno kampanjo. Hitro politično kariero pa je plačal z razporoko: pred enim mesecem je namreč naznanil, da ga je žena Nancy po osmih letih zakona zapustila. (ut)

TRŽAŠKI DNEVNIK

● Stavka kovinarjev

(Nadaljevanje z 2. strani)

nik Comelli je orisal dosedanje pobude dežele in njene posege v Rimu ter zagotovil, da bo dežela še naprej vesten glasnik interesov tukajšnjih proizvodnih dejavnosti in delavstva. Posebej je poudaril, da bi morala druga deželna konferenca o podjetjih z državno soudeležbo podrobneje proučiti položaj v kovinarskem sektorju.

Zagotovilo, da bo tudi tržaška občina še naprej brez obotavljanj zaštopala interese našega mesta pri vladnih organih, kakor je to delala doslej, sta na drugem srečanju dala tudi podžupan Cesare in odbornik Abbate. Slednji je tudi poudaril, da bo občinska uprava nemudoma posegla pri ministru za državne soudeležbe Bisagli, da bi pogajanja med sindikati in IRI v Rimu privedla do ugodnih zaključkov.

Solidarnost in podporo so stavkajočim kovinarjem izrekli tudi socialisti. V posebnem tiskovnem poročilu namreč PSI ostro obsoja dosedanjo logiko vlade pri reševanju hudih problemov javnih industrijskih podjetij ter zagotavlja, da je odločno ob strani delavskemu gibanju v njegovem težkem boju.

SINOČI V ROSSETTIJU

«Kdo se boji Virginije Woolf?» z Brignone in Palmerjem

Drama ameriškega avtorja Albeeja «Kdo se boji Virginije Woolf?» je preizkusni kamen vseh velikih igralk in igralcev, saj nudi naravnost neizčrpno paleto interpretativnih možnosti tako v individualni kot zlasti v kolektivni igri neusmiljene «igre o resnici», ki razgalja do dna vsa nasprotja dveh zakonskih dvojic in obenem sodobne družbe.

V spominu nam je še gostovanje ljubljanske Drame pred leti v našem Kulturnem domu s tem delom z neponovljivo Dušo Počkajevo v naslovni vlogi. Sinoči smo v vlogi Virginije gledali v gledališču Verdi znano italijansko gledališko umetnico Lillo Brignone. Primerjava je težka, kajti gre za dve veliki igralki s svojskimi gledališkimi izrazi, a vtis imamo, da je Lilla Brignone le ostala nekoliko v senci svojega partnerja Renza Palmerja, ki je bil tokrat kot redkokdaj gospodar scene s svojo na moč naturno in prodorno igro. Toda gre le za vtis in tudi za nianse, ki pa prihajajo v tako dramatično in brutalno napetem dialogiranju in tudi molčanju, vendarle do izraza.

Ob Brignonejevi in Palmerju sta tudi Gianfranco Becherelli in Serena Spaziani kot mlajša zakonska dvojica prispevala nemajhen delež, da je ves čas vseskozi kljub svoji dolžini držala v napetosti gledalce, ki so napolnili gledališče Rossetti in z obilnim ploskanjem dali priznanje nastopajočim za, v svoji celovitosti, kvaliteten gledališki večer.

Danes v baziliki sv. Silvestra koncert organistke Capponijeve

V okviru «Glasbenih srečanj» bo danes ob 18.30 v baziliki sv. Silvestra koncert organistke Liliane Capponi. Capponijeva je zelo temperamentna koncertna izvajalka, ki je v Evropi že dovolj znana. Nastopala je namreč po vsej Italiji, pa tudi v Franciji in Švici. Snemala je tudi za nizozemski radio in sodeluje v glasbeni skupini «Antiquae Musicae Studiosi» iz Coma. Drevi bo organistka izvajala skladbe sledečih avtorjev: Frescobaldija, Frobergerja, Bacha, Mozarta, Litaizeja in Regerja.

Kajuhova proslava gropajske šole

Na včerajšnji dan pred 34 leti je v bližini rodnega Šoštanja padel zadet od okupatorjevih svinčenk pesnik revolucionar Karel Destovnik - Kajuh. Gropajsko - padriška šola, ki nosi njegovo ime, je sinoči proslavila pesnika z večjo prireditvijo v bazovski kinodvorani. Bogat kulturni spored, v katerem so imeli glavno besedo gropajski in padriški osnovnošolci, je prikličal veliko občinstva. O tej uspeli proslavi bomo podrobneje še poročali.

Nova naročila za tovarno GMT

V okviru pogodbe o sodelovanju iz leta 1976 sta skupina «Bombardier-MLW» iz Kanade in tovarna velikih motorjev iz Trsta dobili natečaj, ki ga je razpisala družba «Hydro Quebec» za inštalacijo treh skupin elektronskih agregatov po 6.600 kw na otoku Magdalene. Tovarna velikih motorjev bo v ta namen proizvedla svoje srednje hitre 14-valjčne motorje z močjo 9.200 konjskih sil.

● **V Bazoviškem domu** bo drevi ob 20. uri kongres krajevne sekcije KPI. Razpravo bo vodil član tajništva tržaške federacije Boris Iskra.

● **Zveza brezposelne mladine iz Trsta** obvešča, da bo v soboto, 25. t. m. ob 12.20, na 1. omrežju italijanske televizije, program, ki bo posvečen izvajanju zakona št. 285 o zaposlitvi mladine.